

Otepää Gümnaasium, Otepää Muusikakool ja Otepää noortekeskus on taas avatud

Koroonajuhtumist Otepääl

Seoses Otepää Gümnaasiumiga seotud isiku koroonatesti positiivseks osutumisega otsustas Otepää vallavalitsus viia distantsõppele Otepää Gümnaasiumi, Otepää Muusikakooli 28. oktoobrist kuni 10. novembrini.

Otepää Lasteaia Pähklikese maja, kus käis nakatunu lähedane, otsustati samuti 28. oktoobrist kuni 10. novembrini sulgeda.

Peatati Otepää noortekeskuse töö kuni 10. novembrini. Lükati edasi 1. novembril toimuma pidanud Otepää valla lastele sünnikirjade kätteandmine ja 31. oktoobril toimuma pidanud Otepää valla mängud. Otepää linnaraamatukogu oli kontaktivabal laenutusel.

27. oktoobril kogunes ka Otepää valla kriisikomisjon, kus tekkunud olukorda arutati ja tehti ettepanekud vallavalitsusele.

30. oktoobril toimus vallavalitsuse e-istung, kus otsustati Pähklikese maja avada. Terviseameti teatel sai testitulemuse alusel välistada nakkusohu lasteaias majas, kuna koroonapositiivse isiku lähedase testitulemus oli negatiivne.

2. novembri vallavalitsuse istungil otsustati, et alates 3. novembrist jätkub Otepää Gümnaasiumis ja Otepää Muusikakoolis tavapärase õppetöö, avatud on ka Otepää noortekeskus.

Terviseamet leidis, et hetkel on olukord piirduvad vaid 2 positiivse testitulemusega ning haiguse levikuks ohtu ei ole. Eneseisolatsiooni jäid ainult need isikud, keda Terviseamet on lugenud lähikontaktseteks ning kes on saanud vastava selge juhise. Distantsõppele jäid ka nakatunuga ühes klassis õppinud õpilased.

Otepää linnaraamatukogus jätkub tavapärase laenutamine. Kultuurimajades jätkub tavapärase töö, huviringi tegevuse kohta palume ringis osalejatel uurida infot oma juhendajalt.

MONIKA OTROKOVA

Otepää Muusikakooli sünnipäevakontsert 7. novembril ei toimu.

Otepää Muusikakool

Terviseameti ning Haridus- ja Teadusministeeriumi soovitusel ei toimu 7. novembril seoses COVID-19 suurenenud levikuga Keeni Põhikooli 180. aastapäevale pühendatud vilistlaste kokkutulekut.

Kohtume juba viie aasta pärast!

Tehvandil enam lumepuudusel ühtegi võistlust ära ei jää

Lumekonteiner tuli Tehvandile TechnoAlpini tehast; seadistaja, paigaldaja ja kasutuskoolituse tegija oli Kessu OY

Eelmisel nädalal paigaldati Tehvandile K-90 hüppemäe lähedusse uus kunstlumetootmise konteiner, mis võimaldab vaatamata Eesti heitlikule ilmastikule toota isegi pluss kraadide juures kunstlund, et ükski talvine suurvõistlus enam lume puudumise tõttu pidamata ei jääks. Investeeringu suurus on ligikaudu 1 miljon eurot, see sisaldab lisaks lumetootmisekonteinerile elektritõid, veeühendusi ja lumetootmiseplatsi pinnasetõid. Investeering tagab keskusele võimaluse anda korraldajatele võistluste toimumise garantii ning lisaks pikendada talviste treeninglaagrite kestvust nii suusaradadel kui ka hüppemäel.

Konteineri soetamise vajadus kerkis esile kolmel viimasel hooajal, millest kahel talvel Eestis oli äärmiselt soe ja lumevaene talv ja lumepuudusel tuli ära jätta kaks kahevõistluse maailmakarikaetappi ja laskesuusatamise Euroopa meistrivõistlused. Kuigi viimase võistluse toimumiseks renditi viimasel hetkel lumekonteiner Poolast, ei suudetud lühikese ajaga piisavat kogust lund minimaalse raja ettevalmistamiseks toota.

Tehvandile paigaldatud konteiner suudab toota maksimaalselt 200 kuupmeetrit lund ööpäevas, mis võimaldab 6-7 nädalaga ette valmistada kahevõistluse MK etapiks minimaalselt nõutava 1,5 km suusaraja ja katta

hüppemäe. Kahevõistluse MK etapp toimub Tehvandil 2.-3. jaanuaril 2021. a.

Esimese suusaraja valmimine sellel aastal sõltub külmakraadide saabumisest, mis võimaldaks kunstlund toota lumekahuritega ja loomulikult loodusliku lume saabumisest. Kui loodus lume olemasolule kaasa ei aita, loodame lumekonteineri abil Tehvandil esimene suusaraja avada siiski novembris.

MERLIN MÜÜR

SA Tehvandi Spordikeskuse turundusjuht

Toimus lauluvõistlus Otepää valla laululaps

18. oktoobril toimus Sangaste Kultuurimajas kevadel ära jäänud Otepää valla laululaps 2020, kus selgusid noored lauljad, kes lähevad esindama Otepää valda Valgamaa Tähtede lavale, mis toimub kevadel 2021 Otepää Kultuurimajas.

Kui võistlusmoment kõrvale jätta siis oli laululaste päev täis rõõmsaid lauljaid ja soojust. Esinejaid vaatasid ja kuulasid sõbralikud silmad: laulja ning näitleja Pirjo Levandi, Võru muusikakooli direktor ja laululooja Piret Rips-Laul ning muusik, muusika looja ning fantaasiapillimängija Silver Sepp, kes andis ka omanäolise kontserdi, kus rahvas oli pidevalt kaasatud!

Kõik said meeneks mõnusad padjad, millel sai juba kontserdi ajal puhata. Ka kered sai salatist, vinkudest ja koogist täis mugitud!

Täname Sind: Laululaps, Juhendaja, Lapsevanem, Otepää vald, Sangaste Ringtall, Sangaste Mesi, Rukki Maja, Helen pudrud, Sangaste Kultuurimaja, Rene, Marina, Sirje, Mae, Cristy, Marit, Janis, Merle, Rutti, Kalev, Valju.

Valgamaa tähtede lavale lähevad

3-7aastased: Harriette-Liis Kuus, Mia Maarika Mollok, Katriin Possul.

8-10aastased: Iti Kruuse, Katariina Käis, Edvard Varjun.

11-13aastased: Kertu Juhkam, Lisanna Tähismaa,

Karoliina Kalda.

14-16aastased: Dagmar Henriette Levin, Änni Perv, Grete Kudu.

MERILIN KIRBITS

Otepää Kultuurikeskused loomejuht
Foto: VALJU ALOEL

AMETLIK INFO

Otepää Vallavolikogu istungil

22.10.2020

- Otsustati arvata Toomas Peterson turismikomisjoni koosseisust välja.
- Kehtestati Sihva külas asuvate Järveranna ja Mäe katastriüksuste detailplaneering.

Otepää Vallavalitsuse istungil

19.10.2020

- Kinnitati Nüpli külas asuva Kurvitsa maaüksuse erastamise tingimused.
- Kinnitati Nüpli külas asuva Mäekülje maaüksuse erastamise tingimused.
- Määrati Mäha külas asuva Konnosaare katastriüksuse (katastritunnus 63601:001:0680) jagamisel moodustatavate katastriüksuste kohanimed, koha-aadressid ja kasutamise sihtotstarbed järgmiselt: 1.1 katastriüksuse kohanimi **Konnosaare**, koha-aadress Konnosaare, Mäha küla, sihtotstarve – maatulundusmaa; 1.2 katastriüksuse kohanimi **Suurekonnosaare**, koha-aadress Suurekonnosaare, Mäha küla, sihtotstarve – maatulundusmaa.
- Määrati Pringi külas asuva Kuuse katastriüksuse (kinnistu registrios nr 950040, katastritunnus 72401:001:0900, pindala 19 868 m², sihtotstarve elamumaa) ja Niidu katastriüksuse (kinnistu registrios nr 146440, katastritunnus 72401:001:0461, pindala 3,08 ha, sihtotstarve maatulundusmaa) piiride muutmise tulemusena moodustatavate katastriüksuste kohanimed, koha-aadressid ja sihtotstarbed järgmiselt: 1.1 katastriüksuse kohanimi **Kuuse**, koha-aadress Kuuse, Pringi küla, sihtotstarve – elamumaa; 1.2 katastriüksuse kohanimi **Niidu**, koha-aadress Niidu, Pringi küla, sihtotstarve – maatulundusmaa.
- Anti CUMO Partners OÜ-le ehitusluba Kuigatsi külas asuval Karupõllu kinnistul päikeseelektrijaama laiendamiseks tingimusel, et ehitamisel täidetakse Maanteameti poolt esitatud nõudeid.
- Otsustati lugeda Nüpli külas Antsumäe kinnistul seitsme kämpingu, kõõgi ning pesumaja ehitamiseks esitatud ehitusteatis nr 2011201/20409 teavitatuks nõudega, et kämpingutesse ehitavatele lavatsitele nähakse ette piire.
- Määrati ühele isikule sotsiaalteenuse toetus.
- Määrati tervisetoeetus ühele isikule summas 40 eurot.
- Määrati toetus raske majandusliku olukorra puhul kolmele isikule kogusummas 610 eurot.
- Kinnitati Nõumi külas asuva Nõumi algkool kinnistu (kinnistu registrios nr 1589540, katastritunnus 58202:002:0830, üldpindala 3,60 ha) haritava maa 0,94 ha suuruse osa rendile andmiseks korraldatud enampakkumise võitjaks Tasemix OÜ.
- Kinnitati lihthanke “Otepää Kopli tn 6b masuudihoidla lammutamine” tulemused. Tunnistati vastavaks Lammutusmehed OÜ (registrikood 11880441), Terasteenus OÜ (registrikood 10943961), Kurla Ehitus OÜ (registrikood 14505181), Bergermaster OÜ (registrikood 10983564), OÜ A.K.Montage (registrikood 10911493), OÜ OTEPÄÄ EHTUSGRUPP (registrikood 11106842), Aspen Grupp OÜ registrikood (11104843) ja OÜ Relss (registrikood 11288412) pakkumused, kuna need vastavad kõikidele riigihanke alusdokumentides esitatud tingimustele. Tunnistati edukaks pakkumuseks Terasteenus OÜ pakkumus maksumusega 7400 eurot (käibemaksuta), kui vastavaks tunnistatud pakkumuste hulgast madalaima hinnaga pakkumus.
- Otsustati korraldada riigihange “Pühajärve rannapargi valgustuse renoveerimine” järgmiselt: 1.1 hankemenetluse liik – avatud hankemenetlus; 1.2 riigihanke eest vastutav isik – Kajar Lepik; 1.3 hankekomisjoni koosseis – Kajar Lepik (komisjoni esimees), Lea Ruuvén ja Janno Sepp.

26.10.2020

- Määrati Kääriku külas asuva Männimäe katastriüksuse (katastritunnus 63601:002:1921) jagamisel moodustatavate katastriüksuste kohanimed, koha-aadressid ja kasutamise sihtotstarbed järgmiselt: 1.1 katastriüksuse kohanimi **Männimäe**, koha-aadress Männimäe, Kääriku küla, sihtotstarve – maatulun-

SÜNNID

Getter Paul 16. oktoobril
Säm Raidmets 20. oktoobril

Koroonast ja kommunikatsioonist

Otepäele on jõudnud esimesed teadaolevad koroonajuhtumid ja need on kütnud kirgi nii inimeste vahel kui ka suhtluskeskkondades. Koheselt on alanud arutelud, kas vald on teinud kõik hästi ka meetmed on olnud piisavad või on hoopis liiga ranged. Kas inimesi on piisavalt teavitatud jne.

Püüan natuke neid teemasid analüüsida. Kõigepealt info liikumisest. Vald saab ametliku informatsioon nakatunute kohta Terviseametilt. Terviseametiga koostöös analüüsib vallavalitsus ja kriisikomisjon situatsiooni ning olukorrast lähtuvalt võetakse vastu otsused. Nende otsuste põhjal ja otsustest teavitab valla kommunikatsioonijuht avalikkust. Vald ei saa tegeleda kuulujuttude põhjal info edastamisega, samuti ei tohi väljastada isikuandmeid. Vallaametnikud langesid kriitika alla, et avalikkuse informeerimine ei olnud piisavalt operatiivne.

Julgesin jääda seisukohale, et info väljastamine tehti läbimõeldult ja kontrollitult. Asjatu paanika külvamine ja kirgede kütmine ei vii kuidagi asja edasi. Tegemist ei olnud aegkriitilise informatsiooni niga ning enne kui polnud asjaolud selgunud ei olnud üksikute infokildude avaldamine otstarbekas.

Natuke ka otsuste sisust. Mõningatele vallakodanikele tundus kooli distantsõppele viimine ja lasteaia sulgemine ebaproportsionaalse meetmena.

Kui valda laekus info nakatunust, siis arutasid olukorda nii kriisikomisjon, vallavalitsus ning otsused kujundati koostöös Terviseametiga ja

Terviseameti suuniste põhjal. Kõige tähtsam oli peatada koheselt koroonakolde laienemine ning selgitada välja nakatunud ja nende lähikontakt-sed. Vald ei saanud jääda lihtsalt vaatama, et järsku laheneb kõik iseenesest. Täna-seks päevaks on selge, et rakendatud meetmed olid asjakohased. Nakatunud isikud ja nende lähikontakt-sed on välja selgitatud, hetke-sis lubas vallavalitsusel taasavada lasteaia Pähklikese maja.

Vallavalitsus sai Terviseametilt nõusoleku ka tuua gümnaasium ja muusikakool tavapärasele õppetöölle. Koroonakolde laienemine sai seekord ära hoitud.

Paljud kodanikud on öelnud, et milleks paanitseda, milleks erinevaid meetmeid rakendada, koroonaa on meie keskel ja nakatunud samuti. Paljud nakatunute-st on asümptomaatilised ja nad ei ole ise sellest teadlikud. Jah, tõepoolest võib see nii olla, kuid vald peab oma otsustes lähtuma seadustest ja Terviseameti suunistest. Juhul, kui on teada konkreetsed nakatunud, tuleb nendega tegeleda ja vältida nakatumiste laienemist. Juhul, kui meetmed tunduvadki liiga karmid, siis tegelikuses võetakse otsuseid vastu lähtudes meie kõigi tervisehuvidest ja parimast teadmistest ja äranägemisest. Targad otsused tulevad kogemustest ja neid kogemusi kahjuks meil koroonavaldkonnas napib kõigil. Püüame anda koostöös parima.

Olge terved ja hoitud!

JAAANUS BARKALA
vallavanem

Hea Eesti inimene!

Edastame kõige olulisema info koroonaviiruse kohta.

Koroonaviirus levib inimeselt inimesele piisknakkuse kaudu, peamiselt lähikontaktis haigestunud inimesega. Viiruse peamised sümptomid on peavalu, ninakinnisus, kõha, väsimus, lihasvalu, nohu, kurguvalu ja palavik. Raskematel juhtudel võivad tekkida hingamisraskused, rindkere valud, häired kõnes ja liigutustes.

Koroonaviiruse eripära on, et haigestunud inimene võib olla nakkusohhtlik mitu päeva enne sümptomite teket. Nii võid eneselegi teadmata viirust levitada ja hiljem on sageli juba võimatu selgeks teha, kellega nakkusohhtlikul perioodil kokku puutusid. Kõige enam ohustab koroonaviirus eakaid ja nõrgema tervisega inimesi.

Selleks, et kaitsta viiruse eest ennast, oma pere ja sugulasi, sõpru ning kolleege, saame ise teha lihtsaid asju, mille mõju on väga suur:

1.Hoia vahet! Parim viis nakatumise vältimiseks on hoida teistest inimestest ohutut vahemaad (vähemalt 2 meetrit). Niiviisi on väiksem tõenäosus, et haigestunud inimeselt jõuavad piisknakkuse nähtamatud osakesed sinuni. Kinnistes ruumides tasub olla võimalikult väikese seltskonnaga ja hajutatult.

2.Laadi Google Play<https://play.google.com/store/apps/details?id=ee.tehik.hoia&fbclid=IwAR0aeS5CQ79sOmvhK0yEKbtokwsWSThEdRnN8r5XJq2KfNK1we2icRVEq4> või **App Store**<https://apps.apple.com/app/id1515441601?fbclid=IwAR0aeS5CQ79sOmvhK0yEKbtokwsWSThEdRnN8r5XJq2KfNK1we2icRVEq4> i kaudu oma **telefoni mobiilirakendus HOIA!**

Äpp hoiatab sind, kui oled olnud lähikontaktis koroonaviirusesse haigestunud inimesega. Samuti

saad rakenduse kaudu anonüümselt teavitada teisi, kui oled ise haigeks jäänud.

Äpi kasutamine on privaatne ja turvaline. Saadatud teavitused ei ütle millal, kui kaua ja kus kasutaja nakatunuga kokku puutus ning seega ei ole ka võimalik selle põhjal tuvastada, kes oli nakatunu. Seda infot ei saa ka riik, äpi tootja, telefoni tootja ega ükski teine rakenduse kasutaja.

Turvakaalutlustel on HOIA kasutamine piiratud viimase viie aasta jooksul toodetud telefonidega. Android telefonidest sobivad seega kõik telefonid, mis toetavad Android 6.0 operatsioonisüsteemi. Apple'i telefonidest sobivad kõik, mis toetavad iOS 13.5 operatsioonisüsteemi (alates iPhone 6S). Tutvu HOIA rakendusega lähemalt veebilehel www.hoia.me. Õigeaegne hoiatus võib päästa kellegi elu. Soovitame kõigil rakenduse alla laadida.

3.Haigena või lähikontakt-sena püsi kodus! Kui oled haige või olnud koroonapositiivse inimesega lähikontaktis, jää kohe koju. Koroonaviiruse kahtluse korral helista oma perearstile või perearsti nõuandelefonile 1220 ja küsi nõu. Vajadusel suunab arst sind koroonaviiruse testimisele. Ära mine koroonaviiruse kahtlusega EMOSse, seal võid ohustada teisi inimesi.

4.Kanna maski! Mask peab katma nii nina kui ka suu. Hoolitse, et ka sinu teistel pereliikmetel on mask alati kaasas.

5.Pese käsi! Enda ja oma lähedaste nakatumisriski saab oluliselt vähendada sageli ja hoolikalt käsi pestes. Ära puuduta pesemata kätega oma suud, nina ega silmi. Tervita teisi inimesi kätlemata.

Terviseamet
www.terviseamet.ee

AMETLIK INFO

dusmaa; 1.2 katastriüksuse kohanimi **Suusabaasi**, koha-aadress Suusabaasi, Kääriku küla, sihtotstarve – maatulundusmaa.

- Määrati **Pringi külas asuva Siimo-Tooma katastriüksuse** (katastritunnus 72401:001:1351) jagamisel moodustatavate katastriüksuste kohanimed, koha-aadressid ja kasutamise sihtotstarbed järgmiselt: 1.1 katastriüksuse kohanimi **Siimo-Tooma**, koha-aadress Siimo-Tooma, Pringi küla, sihtotstarve – maatulundusmaa; 1.2 katastriüksuse kohanimi **Siimo**, koha-aadress Siimo, Pringi küla, sihtotstarve – maatulundusmaa.
- Anti **Merlin Vuksile** projekteerimistingimused **Sihva külas Veinoja kinnistul** elamu ja abihoonete ehitusprojekti koostamiseks.
- Anti **Kerli Mikule** ehitusluba **Neeruti külas asuval Roni kinnistul** elamu püstitamiseks.
- Anti **Priit Pärsimile** ehitusluba **Otepää vallasises linnas Tehase tn 15 kinnistul** elumaja lammutamiseks.
- Anti **Priit Pärsimile** ehitusluba **Otepää vallasises linnas Tehase tn 15 kinnistul** abihoone lammutamiseks.
- Anti **Ugandi Capital OÜ-le** ehitusluba **Otepää vallasises linnas Tartu mnt 16 kinnistul** diskoteek-kino lammutamiseks tingimusel, et arheoloogiliste leidude ja arheoloogilise kultuurikihi ilmsikstulekul katkestatakse töö ning teavitatakse Muinsuskaitseametit.
- Anti **Plika külas Puhastuse kinnistul, Suurefarmi kinnistul, Äärepõllu kinnistul ja Ruuna külas Sule kinnistul** asuvale ehitisele (Pukamõisa kanalisatsioonitorustik) kasutusluba.
- Anti **Ädu külas Pargi kinnistul** asuvale ehitisele (päikeseelektrijaam) kasutusluba.
- Anti **Ädu külas Uuela kinnistul** asuvale ehitisele (päikeseelektrijaam) kasutusluba.
- Määrati tervisetoeetus kolmele isikule kogusummas 576 eurot.
- Määrati toetus raske majandusliku olukorra puhul ühele isikule.
- Kinnitati lihthanke “Otepää pastoraadihoone ruumide osaline rekonstrueerimine” tulemuste kinnitamine. Tunnistada vastavaks AS EVIKO (registrikood 10321432), OÜ Vennad Ehitus (registrikood 10272585), SKONE GRUPP OÜ (registrikood 11374175) ja Mace PJ OÜ (registrikood 14692059) pakkumused, kuna need vastavad kõikidele riigihanke alusdokumentides esitatud tingimustele. Tunnistati edukaks pakkumuseks **SKONE GRUPP OÜ** pakkumus maksumusega 84 895,00 eurot (käibemaksuta), kui vastavaks tunnistatud pakkumuste hulgast madalaima hinnaga pakkumus. Kvalifitseeriti eduka pakkumuse teinud pakkuja SKONE GRUPP OÜ.
- Vabastati **Kaitseliit Otepää Kultuurikeskused** teenuste eest tasumisest Otepää kultuurimaja kasutamisel 18. novembril 2020. a toimuva ürituse osas.
- Anti otsustuskorras **ajavahemikuks 1. jaanuar - 31. detsember 2021. a OTEPÄÄ INVAÜHINGU** (registrikood 80051618, asukoht Lipuväljak 13 Otepää vallasisene linn) tasuta kasutusse erivajadustega isikute abistamise korraldamiseks Otepää vallasises linnas Lipuväljak 13 asuva hoone I korruse ruum nr 101, suurusega 21,8 m².

28.10.2020

- Otsustati korraldada Otepää Vallavalitsuses kui ametiasutuses ja tema hallatavates asutustes aastainventuurid seisuga **1. november 2020. a.** Moodustati Otepää Vallavalitsuse kui ametiasutuse, Otepää Avatud Noortekeskuse ja Puka Kunstikooli inventeerimiseks vallavalitsuse **Inventeerimiskomisjon** koosseisus **Vello Vou** (komisjoni esimees), **Jaak Grünberg**, **Laura Karavin**, **Sale Kiuru**, **Kalev Lõhmus**, **Monika Otrokova**, **Kristina Reigo** ja **Kadri Vaks**.
- Otsustati sulgeda **COVID-19** haiguse leviku tõkestamiseks ajutiselt **10. novembrini 2020. a** järgmised lasteasutused: **1.1 Otepää Gümnaasium** (sh õpilaskodu ja spordihoone); **1.2 Otepää Lasteaia Pähklikese maja**; **1.3 Otepää Avatud Noortekeskuse Otepää noortekeskus**; **1.4 Otepää Muusikakool**.

27.10-09.11.2020 toimub eelnõu „Otepää valla eelarvestrateegia aastateks 2021-2024”

avalik väljapanek Otepää valla kodulehel www.ote-paa.ee, kus saab eelnõuga ja strateegiaga tutvuda.

11.11.2020 kell 11.00 on eelarvestrateegia eelnõu avalik arutelu Otepää Vallavalitsuse nõukoja ruumis.

Ettepanekuid eelarvestrateegia eelnõule ootame kuni 09.11.2020 e-posti aadressile vald@otepaa.ee.

Pühajärve ja Nõuni järve toodi kohamaimud

Otepää vald esitas Keskkonnaametile taotluse kohamaimude asustamiseks ühajarve ja Nõuni järve. Oktoobrikuu viimasel nädalal leidiski üle 16 000 kalamaimu uue kodu Otepää järvedes.

Kohamaimud olid pärit Kalatalu Härjanurmes kalakasvandusest. Pühajärve rändas 11 000 ja Nõuni järve 5666 kahegrammist maimu. Kuna Otepää looduspargi kaitsekorralduskavast lähtuvalt on mitmesse kaitseala järvede koha asustamine soovitatud, otsustas Otepää vald asustamise ette võtta.

Kohamaimude eest tasus Otepää vald 4999,80 eurot. Püüdumiskõlblikuks saab koha aga vähemalt kolme-nelja aasta pärast.

Kalamaimude asustamise idee algatajaks oli Otepää vallavolikogu esimees Rein Pullerits. „Kui saab taastatud Pühajärve kalarikkus, siis saab siia tulla ka kalaturist ning see lisab Otepäale, kui turismi piirkonnale väärtust juurde. Meil on plaanis asustamisega jätkata kuni aastani 2023, kuna kohamaimude ühekordsest asustamisest jääb väheks.“

„Tahan tänada Otepää valda tehtud teo eest,“ lisas kalastusklubi Vops esimees Aivo Meema. „See uudis on kalameestele suureks rõõmuks. Meil on olemas kaunis ja maaliline Pühajärv ning kalarik-

kus veel lisaks annab palju juurde. Kes teab, ehk on Pühajärv mõne aja pärast sama kalarikas, kui 1980-ndatel aastatel.“

Keskkonnaamet paneb aga siin kohal südamele, et kalade asustamiseks veekogusse on vaja taotleda vastav luba. Luba on oluline taotleda selleks, et välistada võimalikud asustamisega kaasnevad kahjud vee-elustikule. „Loa menetluse käigus kaalub Keskkonnaamet plaanitud asustamise mõju järve ökosüsteemile, et vältida soovimatuid tagajärgi,“ selgitab Keskkonnaameti jahinduse ja vee-elustiku büroo juhataja Aimar Rakko. Samuti säilib nii ülevaade, milliseid liike Eesti veekogudesse asustatakse. Võõrliike Eesti veekogudesse asustada ei tohi, sest need liigid võivad seada ohtu veekogu ökosüsteemi ja see võib tekitada loodusele pöördumatut kahju.

Otepää vallavalitsus tellis kohamaimude asustamise kohta uurimistöö Eesti Maaülikooli ihtuoloog Teet Krauselt. Uurimustöös on kirjas, et koha ei ole meie vetes väga laialt levinud. Reeglina eelistab koha suurema pindalaga järvi ja väldib umbjärvi. Parimat elupaika kohale pakuvad soojaveelised, kihistumata, rohketoitelised, mitte eriti sügavad väikejärved. Pühajärv paigutub kindlasti meie kümne parima kohajärve hulka, Nõuni positsioon jääb tagasihoidlikumaks. Otepää Pühajärv sobib

Kohamaimude vettelaskmisel olid Keskkonnaameti esinajana juures Margit Turb ja abivallavanem Kajar Lepik

kohale elupaigana väga hästi, siin on olemas tingimused edukaks kudemiseks ja piisav toidubaas noorkalade kasvuks. Koha asurkonna arvukuse hoidmiseks ja täiendamiseks on heaks meetmeks täiendav maimude asustamine Pühajärve. Nõuni järves on koha elupaigaks sobivamad kaladalähedasemad veealad, keskjärve sügavaim osa aga mitte.

Huvilised saavad uurimustööd lugeda siit: Ekspert hinnang kohamaimude asustamise sobivusest Pühajärve ning Nõuni järve <https://atp.amphora.ee/otepaa/?it->

m=264253&af=299107

Tekst ja foto: MONIKA OTROKOVA

MTÜ Otepää Naisseltsi liikmete ÜLDKOOSOLEK

toimub 17. novembril kl.17.00 vallamajas

Päevakord:

- 1.2020.a. majandus-aasta aruande tutvustamine,
- 2.revisjonikomisjoni akti ettekanne ja kinnitamine,
- 3.kokkuvõtte seltsi 2020. a toimunud üritustest,
- 4.seltsi 2021. a tööplaani koostamine,
- 5.liikmemaksu suuruse määramine ja kinnitamine,
- 6.sõnavõttude, ettepanekute,
- 7.võimalus tasuda 2021. a liikmemaksu.

Sinu osavõtt vajalik.

Juhatus

Talvepealinn otsib jõulukuuske

Jõulupuu kaunistab jõulude ja uue aasta paiku taas Talvepealinna keskvaljakut ning pakub silmarõõmu kogu talveaja jooksul.

Väärika jõulupuu pikkus ei tohiks ületada 14 meetrit, kuusk peab olema tihe, mitte väga kahar ja kasvama ligipääsetavas kohas. Jõulupuu tuuakse linna esimeseks adventiks ning esimesel adventil süttivad sellel traditsiooniliselt ka jõulutuled.

Sobiva puu omanikel palume ühendust võtta kuni **16.11.2020**

e-posti aadressil:

Jaak.Grynberg@otepaa.ee

ja tel 502 2316 (Jaak Grünberg).

Pakume Pilkuse külamaja kasutamist üritusteks, pidudeks, koolitusteks, koosviibimisteks ja huviringideks. HIND ON SOODNE.

Soovi korral võta ühendust. Perenaine Merike, 51974916.

Oktoobrist on käimas lõõtsakool. On veel mõned vabad kohad. Küsi julgelt. 55514843 Rene

Head külaelanikud, seltside, MTÜ-de, korteriühistute eestvedajad ja aktiivsed vallakodanikud!

Otepää vald on meie kõigi ühine kodu. Soovime aidata hoida valla elu ja tulla appi kohalsete murede ja probleemide lahendamisel.

Oleme heameelega valmis osalema Teie koosolekutel, et nõu ja jõuga muresid lahendada ja rääkida valla plaanidest.

Ootame Teie kutset:

Rein Pullerits (tel. 504 9575, e-post Rein.Pullerits@otepaa.ee) või Jaanus Barkala (tel. 503 6109, e-post: Jaanus.Barkala@otepaa.ee.)

OTEPÄÄL

PA Merle Kallas OÜ

Kontakttelefon 7655272. Meil: perearst.kallas@gmail.com, mobiil 55538885 Tartu mnt 2, Otepää.

Pereõed Ene Väärsi, Kerli Kulberg, Elena Jodsche kogu tööpäeva vältel olemas. Kabinet avatud tööpäevadel E, T, K, R 7.30-16, N 7.30-18.

PUKAS

PA Merle Kallas OÜ

Kontakttelefon 7661700. Meil: perearst.kallas@gmail.com, mobiil 55538885 Kooli 6, Puka alevik.

Pereõed

E Elena Jodsche 12.00-16.00; T Heli Holm 9.00-16.00;
K Elena Jodsche 12.00-16.00; N Kerli Kulberg 09.00-13.00;
R suletud, avatud vajadusel ette registreerunutele (9-13.00).

Kabinet avatud tööpäevadel pereõe vastuvõtu ajal. Vajadusel pereõed asendavad üksteist.

Mapomets OÜ

- ostame metsamaterjali, kasvavat metsa ja metsakinnistuid,
- erametsade haldamine ja järelvalve,
- metsanduslikud konsultatsioonid.

Valgamaa, Otepää vald, Pühajärve küla
tel. +3725050375,
magnar@mapomets.ee

ÜLDEHITUS – REMONTTÖÖD

OMANIKU JÄRELVALVE

EhitusEST OÜ
506 7848

ehitusest@gmail.com
www.ehitusest.eu

Anni Butiigis
(Pühajärve tee 2, Otepää)

5.-7. nov. MARDILAAT

kõik hinnad all

10 %

E-R 9.00 – 18.00
L 10.00 – 16.00

Teade!

Sotsiaalkindlustusameti vastuvõtt Otepää Vallamajas on lgal esimesel esmaspäeval.

Lähemad kuud: 07.12.2020 ja 04.01.2021.

Head Otepää linna elanikud!

Käes on sügiskoristuse aeg. Koristatud lehed viiakse ära **14.-15.11.2020**.

Palume SELLEKS AJAKS koguda prügikottidesse AINULT puulehed ja asetada kotid puulehtedega oma maja aia taha. Palume kasutada kuni 150-liitriseid tugevaid prügikotte!

JÄÄTMEID sisaldavaid ja MAHTU ÜLETAVAID kotte ära ei veeta!

Lisainfo:

tel. 515 9514 (Otepää Veevärk, Maire Mehine).

Reedel, 20. novembril kell 17.00

toimub
Pilkuse külamajas

uue külavanema valimine.

Ootame rohket osavõttu!

Külavanem

KULTUURIKALENDER

Otepää Kultuurimaja

Lisainfo Merle Soonberg +372 566 26 481

- 7. novembril kell 19.00 "Comedy Estonia Sügistuur".** Comedy Estonia Sügistuur: iga-aastane ringreis üle Eestimaa lavade tuleb taas! Tegemist on klassikalise stand-up komöödia showcase stiilis üritusega, kus iga koomik toob lavale enda kirjutatud materjali. Show on soovitatavalt vanusele 16+. Kestab orienteeruvalt 2 tundi koos vaheajaga. Piletid müügil Piletilevis ning Piletilevi müügipunktides. COVID-19 leviku tõttu palume suhtuda hoolivalt enda ja teiste publikuliikmete tervisesse ning haigusnähtude ilmnemisel koju jääda. Täispilet 14 €, Õpilane, tudeng 12 €. Avatud KOHVIK!
- 11. novembril kell 11.00 lasteetendus "Topo-Ropo".** Lavastus vanusele alates 4. eluaastast. Etenduse pikkus 40 min. Tavahind 6 € gruppidele alates 10 inimesest 4 € /vaataja, Perepilet 15 €. Piletid müügil Piletilevis. Kohtade broneerimiseks võtke, palun, ühendust telefonil +372 5660 2978 või e-mailaadressil: mty.tikerikultuur@gmail.com.
- 14. novembril kell 19.00 „Meelelahutuslik Bingo“.** Kell 19.00 avatakse uksed, kell 20.00 hakkab Bingo. Sisepääs 6 eurot sisaldab 3 esimese mängu pileti ning suupisteid. Pileteid teistele mängudele saab osta koha pealt. Broneeri laud +372 5662 6481 Merle või kultuurikeskused@oteppaa.ee.
- 22. novembril kell 11.00 meisterdamise töötuba „Jõuluehete kaunistamine“.** Taaskasutame vanasid jõuluehteid, mille kaunistame kriidivärviga ning kul-dame üle. Töötuba viib läbi Triin Pannel. Osalustasu 7 €. Kui sul on kodus mõni vana jõuluehe millele soovid teha värskendust võid kaasa võtta. Töötuba materjalid on juhendaja poolt. Lisainfo ja eelregistreerimine Merle 56226481 või merle.soonberg@oteppaa.ee.
- 28. novembril kell 16.00 „I Kagu-Eesti rahvamuusikapäev“.** Esinevad rahvamuusikaansamblid ja kapellid Valga, Tartu, Viljandi, Põlva ja Võru maakonnast. Pärast kontserti mängib tantsuks ansambel Ahoi Tartust ning samuti on avatud vaba lava. Sündmus on TASUTA. Lisainfo ja laudade broneerimine Merle 56226481 või merle.soonberg@oteppaa.ee.
- 29. novembril kell 15.00 advendiküünla süütamine ning jõulurahu väljakuulutamine Otepää keskvaljakul.**
- 29. novembril kell 16.00 Otepää Kultuurimajas kontsert „Valgre 21.sajandil“.** Valgre 21. sajandil on kontsert, kus muusik, laulja ja arranžeerija Fred Rõigas esitab Raimond Valgre tuntumaid ja vähemtuntuid laule. Kontsert on TASUTA.
- 6. detsembril kell 16.00 2. advendi kontsert.** Muusikarõõmu toob teieni Otepää Vanamuusikaansambel, kaastegevad Otepää Muusikakooli plokklöödiõpilased. Kontsert on TASUTA.
- 11. detsembril kell 12.00 eakate jõulukontsert ning jõululõuna.** Kontserdil kuulame ja vaatame Otepää valla isetegevuskollektiive. Jõulutervitused toob Teile Jõuluvana ning maestro Voldemar Kuslap. Pärast kontserti olete oodatud jõululõunale. Kontsert on tasuta ja jõululõuna maksumus 5 €. Palume kindlasti oma osalemisest jõululauas eelnevalt teada anda 5662 6481 Merlele.
- 13. detsembril kell 16.00 3. advendi kontsert.** Otepää Raekoja saalis PÜHAJÄRVE PUHKPILLIORKESTER 95. Kaastegev Rõngu Pasunakoor.
- 20. detsembril kell 11.00 – 14.00 Talvepealinna pidustused ja talveturg Otepää keskvaljakul.**
- 31. detsembril „Vana lõpp ja uue algus koos ansambliga ONUD“.** Laudade broneerimine ja snäkivaagnate ettevalmistamine kultuurikeskused@oteppaa.ee või +372 566 264 81 Merle. Pilet ette broneerimisel 15 €, koha pealt ostes vanal aastal 20 € ja uue aasta pilet alates 00:01 25 €.

Nõuni Kultuurimaja

Lisainfo Marika Viks +372 534 65 648

- 5. novembril kell 19.00 Zetode "Traadilda" plaadi esitlustuur.** Täispilet 7 €, sooduspilet 5 €.
- 6. novembril kell 19.00 Otepää valla isadepäeva kontsert ja aasta isa tunnustamine. LÜKKUB EDASI!**
- 29. novembril kell 16.00 tervitame advendiaja algust.**
- 12. detsembril kell 12.00 pensionäride ja taidlejate jõulupidu.**
- 19. detsembril kell 16.00 laste jõulupidu.**
- 26. detsembril kell 20.00 vana-aasta lõupidu.**

Puka Kultuurimaja

Lisainfo Katrin Uffert +372 555 33 564

- 5. novembril Hopa trenn.** Juhendaja Sirle Lüüs. Hopa trenn on koguhea treening, kus esimene pool on tempokas ja keskendutakse aeroobse vastupidavuse parandamisele ning teine pool on rahulik jõutreening. Trenni pikkus on tund aega. Osalustasu 4 €.
- 8. novembril pühapäevane Jooga töötuba.** Kutsume Sind osa saama pühapäevast jooga töötoast kell 11.00-12.45. Töötoa viivad läbi jooga õpetajad Marika Kapp ja Kaie Põldma. Kui soovid rohkem infot siis helista Marikale +372 556 133 20 või Kaiele +372 534 268 28. Osalustasu 7 €.
- 10. novembril kell 17.00 kinolubi „MONTAAŽ“ koolinoortele.** Juhendaja Jorma Riivald. Tasuta!
- 11. novembril kell 17.00 Quillingu töötuba.** Quilling ehk paberfiligree on kõrgklassidaamide lemmikharrastus. Quilling on paberi voltimistehnika, mille peamine idee seisneb peenikeste paberiribade kokkukerimises ja nendest dekoratiivsete kujundite moodustamises. Juhendaja Katrin Uffert. Osalustasu 1 €.
- 13. novembril kell 20.00 - 23.00 joogikultuuri õhtu „Whisky ja muusika“.** Õhtu, mis ühendab helid, maitset ja mõnusa atmosfääri. Viskidest räägib Triinu Kõiv. Maitseme kolme erinevat viskit ja pakume kõrvale just neile sobivaid TAPASEid. Live muusikat kuulamiseks ja nautimiseks mängib SHARIF (USA). Hea energiaga ameerika muusik on leidnud tee Eestimaa lavadele! Meil on väga hea meel, et just tema esitatud maailma kuulsamad lood saadavad meie joogikultuuri õhtut. Pilet 13 €. Kohtade broneerimine: katrin.uffert@oteppaa.ee või saates sõnumi telefonile +372 555 335 64 Katrin Uffert.
- 22. novembril kell 16.00 esineb ansambel Theleme Šveitsist.**

Sangaste Kultuurimaja

Lisainfo Marina Pulver +372 530 08 226

- 15. novembril kell 15.00 mustlastantsugrupp ROMAŠKA tantsuetendus „Kuhu tuul meid kannab...“.** Pilet 5 €.
- 27. novembril kell 19.00 Tsooru külateatri etendus „Oi, kala kalake!“.** Pilet 5 €.

Hea kultuurisõber – sisesündmustel antakse külalistajatele maskid Otepää valla poolt!

Puka tantsuõhtu kujunes rõõmsaks peoks

24. oktoobril toimus Eestimaa Rahvamajade Päev, mille eesmärk oli liita kogukonda ja tutvustada rahvamajade argipäeva. Puka kultuurimaja läks oma teed ja otsustas tähistada seda päeva meeleoluka tantsuõhtu ansambliga „Vana Kallim“.

Algusest peale oli arusaadav, et inimesed ootasid väga tantsuõhtut. Läks kaks päeva mööda sellest, kui ma ürituse välja kuulutasin ja mul oli üle poole kohtadest broneeritud. Iga päev tuli broneeringuid juurde ning ühel hetkel pidin juba inimestele ära ütleva, sest muidu ei oleks kõik ära mahtunud. Viimased laudad olid isegi fuajeesse pandud. Aga õnneks läks kõik väga hästi ja peolised leidsid omale koha nii laua taga kui ka tantsupõrandal.

Paljud inimesed tulid just „Vana Kallima“ pärast. Ansambliga oli kokkuleppe, et kaks setti mängitakse seltskonnatantsu muusikat ja siis tuleb nn. pubimuusika. Peotantsijatel jäi küll ruumi väheks et oma oskusi õigel moel näidata, aga sellest sündis kohe uus äge idee – spetsiaalne tantsuõhtu peotantsijate jaoks.

Oli rõõm kuulda, et tantsuõhtuga jäädgi rahule. Sel päeval jõudsid meile peole inimesed nii lähiküladest kui ka Võrust, Karski-Nuiast, Tartust ja isegi Tallinnast. Mõned läksid koju väga heade auhindadega – loosisime välja tasuta fotosessiooni RaiLy fotostuudios, tasuta pääsme kahele „Whisky ja muusika“ õhtule, mis toimub Puka kultuurimajas reedel 13. novembril ja tasuta pääsme kahele diskostiilis aastalõpupeole „Tähtede öö“, mis toimub 26. detsembril. Üks peo külalistest läks koju suurema rahasummaga, kuna võitis Rahakoti-mängus.

Tantsuõhtul oli avatud Maire Kõogi kohvik, kust oli võimalik peale kohvi osta sushit ja erinevaid koogikesi.

Kokkuvõttes tahaksin öelda – jälgige Puka kultuurimaja FB lehte ja võite kindlad olla, et lähiajal leiab uusi huvitavaid üritusi!

KATRIN UFFERT
Puka Kultuurimaja perenaine-
kultuurikorraldaja

VANAMUUSIKA KONTSERT PUKA KULTUURIMAJAS

22. novembril kell 16.00 toimub Puka Kultuurimajas kontsert, kus esineb ansambel Theleme Šveitsist. Ansambel on spetsialiseerunud varajase muusika interpreteerimisele. Theleme asutas Jean-Christophe Groffe ja enamik ansambli liikmeid on lõpetanud Schola Cantorum Basiliensis.

Meil on võimalus kuulda prantsuse renessansshelilooja Clement Janequinil loomingut meeskvarleti ja lauto esituses. Usun, et see on väga erakordne hinged kosutus just kõigi muusikute kaitsepühaku Püha Cecilia päeval. Kontsert saab teoks tänu Otepää vallale, Eesti Kultuurkapitalile ja festivalile Tallinn feat.Revalile, Puka Kultuurimajale ja Otepää Muusikaühingule.

Kohtumiseni kontsedil!

KÜLLI TEEARU

Pedajamäe küla fotomatk

Pühapäeval, 18. oktoobril toimus Pedajamäe küla fotomatk Taageperas. Loodusturismi esindaja Imre Arro ja fotograaf Kalmer Lehepuu jagasid enne rajale minekut õpetusi, näpunäiteid ja soovitusi, kuidas loodusest parimaid pilte saada ja tutvustasid, mis võimalused on meil kõigil taskus oleva nutitelefoni kaamera õigesti ära kasutamiseks. Saime tükk maad targemaks, küsisime pil-distamise kohta küsimusi, katsetasime erinevaid programme ja asusime teele.

Matkasime imeilusa Taagepera lossi ümbruses ja leidsime põnevaid objekte, mida eri nurkade alt uute teadmistega jäädvustada. Matkajuhid olid välja mõelnud toredaid ülesandeid ja mängu, millega vihmast ja rasket sügisilma lõbusamalt trotsida. Saime kuulda ka mitmeid legende ja lugusid ümbruskonna kirevast ajaloo. Päeva lõpuks tuli päikegi välja ja maitavat einet süües polnud enam väsimusest märkigi. Kõigil oli kaamerasse püütud sadu pilte, milledest valisime Pedajamäe küla FB lehele virtuaalnäituse jaoks parimad. Minge ja uudistage!

Fotomatk toimus Valgamaa Omavalituste Liidu tervise ja heaolu programmi toetuse abil.

HELEENA JÕGI

Terviseameti ning Haridus- ja Teadusministeeriumi soovitusel ei toimu 7. novembril seoses COVID-19 suurenenud levikuga Keeni Põhikooli 180. aastapäevale pühendatud vilistlaste kokkutulekut. Kohtume juba viie aasta pärast!

Palju õnne sünnipäevaks!

Sa ei ole kellestki parem.
Sa ei ole kellestki halvem.
Sulle on antud maailm.
Näe, mis seal näha.
Hoia seda, mis on su ümber,
Hoia, kes kõrval.
Kõik olendid omamoodi
on naljakad.
Kõik on õrnad.

(Doris Kareva)

Traditsiooniliselt tähistame kooli juubelit iga viie aasta tagant. See annab põhjuse heita pilk möödunud viiele aastale ning seada sihte edaspidiseks. Kool on parandanud märgatavalt oma õpikeskkonda. Ainekabinettidesse on üles seatud projektid koos ekraanidega; klassiruumidesse muretseni puutetundlikud tahvlid. Iga õppeasutus püüab leida oma nägu, nii ka Keeni Põhikool. Meie majas on aastate jooksul kujunenud kooli identiteeti määravateks valdkondadeks sport ja looduskesk-konda väärtustav õppetöö. Pedagoogide innustav tegutsemine on hoidnud nii mõnegi mehepoja õigelt teelt kõrval kuldumast.

Tänuväärset ja lugupidamist väärivat tööd kaasava põlvkonna harimisel ja kasvatamisel on teinud kogu kooli õpetajaskond koos abipersonaliga. Suur tänu teile! Koolipidajate hoolet ja tõhusal toetusel ning heade koostööpartnerite abil on tagatud kooli jätkusuutlik ja edukas toimimine.

Keeni Põhikoolis on antud lastele haridust 180 aastat – see on väga pikk aeg. Selle pika aja jooksul on koolil olnud nii paremaid kui ka raskemaid

aegu. Praegu on Keeni Põhikooli peamiseks mureks maailmas leviv COVID-19 ja kooliruumide kaasajastamise vajadus. Kooli 180 aastane ajalugu peaks olema tugev motivaator õpetajatele, endistele ja praegustele õpilastele, Keeni kogukonnale ja Otepää vallavalitsusele toetamaks kooli jätkumist ja leidmaks võimalusi anda koolile uus hingamine.

Milline on Keeni Põhikool täna? 2020/2021 õppeaastal õpib koolis 102 õpilast ja lasteaias on 40 last. Meie argipäevad on täis õppimist, tegusat toimetamist ning nende vahele mahub mõni vallatuski.

Olen väga tänulik õpetajatele, kes teevad seda rasket tööd ning annavad endast parima, et õpilastele teadmisi edasi anda. Aitäh kõikidele koolitöötajatele, kes te iga päev hoolitsete meie heaolu eest koolis. Sügav kummardus ja tänu kõikidele siin koolis töötanud koolijuhtidele, õpetajatele ning töötajatele, kes te olete teinud oma tööd suure pühendumisega, sest ilma teieta ei oleks Keeni Põhikool see, mis ta on praegu.

Ei ole kooli ega lasteaeda, kui ei ole õpilasi ega lapsi. Just praegused ja endised õpilased on need, tänu kelle saame pidada kooli sünnipäeva. Õpilaste ja õpetajate ühiselt käidud teedest sünnib oma kooli tunne ja mälestus. Tore oleks näha meie armsas koolimajas paljusid vilistlasi ja koolist hoolivaid inimesi. Kõiki meid ühendab üks ühine mõiste – Keeni Põhikool.

Loodan, et viie aasta pärast on meil rõõm teid vastu võtta ning jälle meenutada koos käidud kooliaega. Kas mõistame üksteist ja suudame ühistes eesmär-

kides kokku leppida ning üksteise soovide ja vajadustega arvestada? Tulevik sõltub just sellest. Olevik ja tulevik ei sõltu ainult meist endist. See sõltub väga palju ka meid ümbritsevast maailmast, poliitikute tahtest, majanduse seisust, Eesti riigi arengust, kohaliku kogukonna arvamustest, soovidest jne. Kui kogukond välja jätta, siis on tegemist protsessidega, mida me eriti mõjutada ei saa.

Meie kõigi ühine ülesanne on liikuda edasi nii, et võiksime mõne aasta pärast tõdeda, et suutsime nii endal kui ka meie koolil tervikuna oma tugevaid külgi edasi arendada ja nõrku järgi aidata või kompenseerida, siis olimegi tublid igaüks omamoodi, omas rollis ja omal tasemel. Meie kooli tulevik sõltub ka sellest, millise koolikeskkonna suudame siin kujundada. Kas meie koolipere – õpilased, õpetajad ja kooli töötajad – tunnevad end siin hästi ja turvaliselt? Kas neil on kõik vajalikud võimalused ja vahendid, et oma eesmärgke ellu viia?

Igal aastal tekib sellele ajaloole üks lehekülg lisaks. Mõni saab olema kirjum ja värvikam – kahekümne-kolmekümne aasta pärast on teil võimalus seda ajalugu meenutada ja uurida. Kui teis säilib aga armastus meie kodukandi vastu ja te pöördute mõne aja möödudes siia tagasi ning asute siin tööle ja oma lapsi kasvatama, võib eeldada, et meie kooli ootab ees veel pikk tulevik.

Aitäh Otepää vallavalitsusele ja volikogule! Kogukonna toel jätkub Keeni Põhikoolis tarkusevagude kündmine ka järgnevatel aastatel. Õige on lõpetada Artur Alliksaare luuletusega „Aeg“.

Keeni kooli õpetajad 2020. aasta sügisel. Esimene rida vasakult: Maire Roio, Kristi Kahar, Kersti Haljasmeets, Jaana Veri. Teine rida vasakult: Maarja Kallis, Marina Varjun, Tiina Liivamägi, Heya Lepa. Kolmas rida vasakult: Gunnar Sarapuu, Kaija Tamm, Kai Jääger, Kadri Hillak, Pilve Kängsepp, Maie Vill, Kalmer Sarv. Pildilt on puudu Sulev Sisask, Karin-Kaja Liigand, Kristina Saar, Ants Piirsalu.

*Ei ole paremaid, halvemaid aegu.
On ainult hetk, milles viibime praegu.
Mis kord on alanud, lõppu sel pole.
Kestma jääb kaunis, kestma jääb kole.*

Soovin kõigile palju õnne Keeni Põhikooli 180. aastapäeva puhul.

KALMER SARV
Keeni Põhikooli direktor

Õppetööd toetab ja koolipere emotsiooni hoiab huvi

Kooliaasta jooksul toimuvad Keeni Põhikoolis paljud põnevalt harivad sündmused ja tegevused. Huvitegevuse eesmärk on ettevõtlik, laia silmaringiga ja loov õpilane, kes teadvustab oma huve, võimeid ja oskusi.

Iga aasta on mõnevõrra erinev, näiteks eelmise aasta põhisuunaks oli vaimne tervis, eeskujud ja sallivus. Sel aastal (2020/2021) pöörame suurt tähelepanu noorte omaalgatusele, terviseendusele ja õpilaste otsustusprotsessidesse kaasamisele. Samas on nii mõndagi, mis ei muutu:

- rahvakalendri tähtpäevade tähistamine klasside koostöös ja eestvedamisel;
- novembrikuus peame alati meele oma kooli ning korraldame sünnipäevapeo koos õpilastega;
- jõulupidu vanemate, sõprade ja tuttavatega;
- Eesti Vabariigi aastapäeva pidulik aktus;
- oleme alati ka usinad keskkonna väärtustajad maailmakoristuspäeval ja talgupäeval;
- 2 korda aastas toimub kooliperele spordipäev;
- mitmendat aastat korraldame kevaditi emakeelepäeval eesti keele ja kultuuri õhtut, kus esitusele tuleb ainult meie õpilaste omalooming;
- kohtumised sõpruskooli Kuldre.

Ja palju-palju muud!

Võtame osa erinevatest projektidest, kirjutame õpilasesinduse, klasside ja õpetajatega projekte ning muudame nii pidevalt koolielu mitmekesiselt sisukaks. Näiteks, 27. oktoobril selgus, et võitsime üle-eestilise pandipakendite sorteerimise kampaania #ärarääma. Kogusime kokku 2337 pudelit/purki, mis on 23,3 purki/pudelit õpilase kohta ning auhinna saame korraldada oma koolis tuntud Eesti influenceritega festivalipäeva.

2020/2021 saavad Keeni Põhikooli õpilased valida järgmise huviringide hulgast: puutöö, laulukoor, liikumisrõõm, liiklusring, kandling, ilutegija, 1.-3. klassi laulmine, 4.-6. klassi laulmine, 7.-9. klassi laulmine, näitering, loovtants, inglise keele ring, rahvatants, kergejõustik, rahvastepall, nutiklubi.

Kõikidele endistele ja praegustele õpilastele ikka huvi ja uudishimu soovides,

Keeni Põhikooli huvijuht KAIJA TAMM (2017 -)

Kui sa ei oleks Keeni koolis õpetaja, siis mis tööd sa teeksid?

Kersti Haljasmeets (ajalugu, ühiskonnaõpetus)

Esimene valik oleks muusikakooli õpetaja, aga kui üldse mitte õpetaja, siis töotaksin arhiivis või raamatukogus. Ja kui oleks võimalus, et ei peaks tööl käima, siis rändaksin maailmas ringi ning panustaks vabatahtlikult.

Maarja Kallis (inglise keel, IKT)

Mulle meeldib õpetajatöö väga ning ei kujuta end üheski teises ametis ette. Kui peaksin midagi muud välja tooma, siis võibolla sekretär/asjaajaja – mulle meeldib paberite “kordaaamine” ja asjade organiseerimine, tabelite täitmine ning inimestega suhtlemine.

Maire Roio (eesti keel ja kirjandus)

Päris noorena tahtsin saada kergejõustikutreeneri. Siis tuli mõte, et hakkam lauljaks. Uno Loop õnneks peatas mind. Sellele järgnes mõte, et hakkam kas pagariks-kondiitriks või õmblejaks. Kogemata aga astusin Tallinna Pedagoogilisse Instituuti ja minust sai vene keele õpetaja, tööle asusin hoopis eesti keele õpetajana. Siis lõpetasin ka Tartu Ülikooli eesti keele õpetaja ja ka immigrant-õpilase õpetaja erialad. Mulle meeldib ka giiditöö.

Heya Lepa (matemaatika ja IKT)

Elukutsevalik oli kooli lõpetamise järel paras peavalu. Kui tookordsed mõtted oleks teostunud, siis võiks ma täna olla kuulus loomaarst või suusatreener. Aga saatusel olid teised plaanid. Ta valis mulle õpetaja ameti. Hästi valis. Kui täna saaks uuesti alustada, siis võib olla läheks õppima uurijaks.

Kristi Kahar (loodusained)

Kui saaksin uuesti valida, siis ilmselt leiaksin väljakutseid kahes ametis. Esimene oleks töö laboris proove analüüsides. Teisena tuleks kõne alla raamatupidaja või finantsisti töö. Arvud ja nende paigutamine loogilisse süsteemi on mind alati paelunud.

Kai Jääger (kunst, käsitöö)

Kui oleksin õppinud koolis inglise keelt saksa keele asemel, oleksin valinud personalijuhi või administraatori koha hotellis või majutuskohas. Selleks, et endast kõik anda, pead midagi ka vastu saama. Paraku tunneb õpetaja seda tihti vaid oma tunnis.

Kaija Tamm (huvijuht, inimeseõpetus, loovtants)

Mina töotaksin keemialaboris ja katsetaksin, katsetaksin, katsetaksin. Tahaksin välja töötada armastuse eliksiiri ja mõttejõu tugevdajat, tervislikku energiajooki jne, jne. Kui laboris igavaks läheks, siis töotaksin ilmselt siiski ka inimestega ehk oleks loovterapeut.

Kristina Saar (muusika)

Kevaditi paeluvad mind lilli täis aiandid ja mõtlen tihti, et seal oleks tore töötada. Aga ilmselt hakkaksin puudust tundma suhtlemisest ja muusikast. Seega, kui ma ei oleks koolis, siis arvan, et töotaksin mõnes laulustuudios ja ikka koos lastega.

Maie Vill (algklassid)

Juba 7. klassis unistasin pioneerijuhi tööst. Keskkoolis mõtlesin eesti keele ja kirjanduse kasuks. Lõpuks avastas, et algklasside õpetaja roll on väga hea. Mulle meeldib minu töö.

Karin-Kaja Liigand (vene keel)

Ma ei suudaks teha rutiinset tööd ja sellepärast meeldib mulle olla õpetaja. Iga päev on kordumatu ja pakub erinevaid emotsioone. Reisida meeldib mulle ka väga. Mind on alati paelunud giid-reisisaatja amet.

Jaana Veri (algklassid)

Kui ma ei oleks õpetaja, siis suure tõenäosusega töotaksin iluvaldkonnas. Ei ole ka maha matnud mõtet, et ühel päeval elan Vahemere ääres ja naudin päikest ja merd.

Tiina Liivamägi (algklassid)

Mulle meeldib mu töö väga. Kui peaks valima muud, siis kindlasti töö inimestega.

Kadri Hillak (algklassid)

Mulle meeldib väga organiseerida, planeerida ja oma ideid ellu viia. Kui ma ei töötaks õpetajana, siis ilmselt korraldaksin kultuuri-töötajana üritusi. Hobina teen seda ka praegu. Natuke tunnen endas ka ettevõtja hinge.

Marina Varjun (eripedagoog)

Unistasin noorena, et minust saab ämmaemand. Mulle meeldib minu töö. Meeldib ka olla vanaema oma lastelastele :)

Pilve Kängsepp (õpiabi)

Ma ei kujuta ette, et oleksin tahtnud töötada mingil muul töökohal. Olen sellel kohal töötanud nii pikka aega, et olen sellega ka iseendale tõestanud, et kunagine valik oli õige.

Ants Piirsalu (tehnoloogiaõpetus)

Oleksin ehk ülikooli asemel läinud omandama kutseharidust, nt mesindust, rajanud arvestatava mesindusettevõtte ja tundnud rahuldust usinatest mesilindudest ning nende maitsvast, tervislikust ja tulusast toodangust.

Sulev Sisask (füüsika, loodusõpetus)

Minu puhul on asjad tagurpidi. Olles 30 aastat töötanud mitte õpetajana, tegin ma valiku olla õpetaja.

Kalmer Sarv (direktor)

Tegeleksin ettevõtlusega. Olen elu üles ehitanud nii, et kui ühelt leivalt tõmmataks eest vorst ära, siis teine ettevõtmine toob vorsti tagasi. Tänapäev amet on pakkunud huvitavaid tegemisi paljudeks aastateks ja usun, et kui täna teie juures ei oleks, siis oleksin kuskil teises koolis.

Vilistlased meenutavad

Keeni Põhikool on aastate jooksul vahetanud nimesid ja koolimaju. Selle aja sees on Keenis õppinud hulgaliselt õpilasi, kellel kõigil on Keeniga seondult rääkida oma lugu. Avaldame järgmiste vilistlaste mälestused:

Mare Saarmann (Rebane), lõpetas Keeni 8-klassilise kooli 1965. aastal, 3. lend;

Malle Hain (Alliksaar), lõpetas Keeni 8-klassilise kooli 1976. aastal, 14. lend;

Kristi Loigo (Nilov), lõpetas Keeni Põhikooli 1994. aastal, 32. lend;

Revo Falkenberg, lõpetas Keeni Põhikooli 1998. aastal, 36. lend;

Brandon Undrus, lõpetas Keeni Põhikooli 2016. aastal, 54. lend.

Meenutage, missugusena nägite Keeni Põhikooli, kui olite ise õpilane?

Mare Saarmann: Asusin Keeni kooli õppima 1957. a. Elasime 3 km kaugusel raudteejaama lähedal ja käisime õdedega jalgsi kooli. Kool oli armas ja kodune. Klassid väikesed, vähe õpilasi. Minu ajal oli koolivorm kohustuslik – tumepruun kleit valge kraega ja must atlaspölli. Kui kool muutus 8-klassiliseks, muutus ka koolivorm – tüdrukutel tumesinine kleit ja poistel tume ülikond.

Malle Hain: Kool oli hubane ja väga vajalik koht, kuhu ikka tahtsin minna.

Revo Falkenberg: Koolimaja oli hiiglama suur (tulin ise väiksest algkoolist) ja rahvast palju.

Kristi Loigo: Mina asusin Keeni Põhikooli õppima 8. klassi, aastal 1992! Koolimaja oli vastavatu, värsket värvilõhna veel täis, kõik oli ilus ja uus. Samal aastal täienes õpetajate rida noorte, just ülikoolist tulnud pedagoogidega. Need kaks aastat (8.-9. kl) olid minu elu koolipõlve kõige ilusamad ja väärtuslikumad aastad. Õppimine muutus järsku huvitavaks ja lõbusaks.

Ka väljaspool kooliaega saime õpetajatega hästi läbi. Minu jaoks eriti väärtuslik oli eesti keele-kirjanduse õpetaja Maire Roio. Teda huvitasid lapsed ja inimesed üldse, ta tahtis päriselt, et meil läheks hästi ja leiaksime koha siin päikese all iseenast väärtustades.

Ja muidugi Diana Sarapuu, range, kindla käe ja selge sihiga koolijuh.

Brandon Undrus: Mida vanemaks sain, seda rohkem muutus minu jaoks pilt koolist. Aga pea igas etapis käisid kaasas sellised märksõnad nagu kokkuhoidev, oma ning ühtlasi see, et koolis oli võimalik saavutada, jõuda ning ära teha täpselt nii palju, kui ise olid valmis pingutama ning huvi tundma.

Missugune õpilane Te olite? Mõni meeldejäädav seik.

Mare Saarmann: Olin suhteliselt arg ja tagasihoidlik. Hinded olid algul kiituskirja väärilised. Hiljem sain kolmesid ajaloo, füüsikas ja kehalises. Kehalises seepärast, et häbenesin oma viltsapaid ja viletsate sidemetega suuski ning ei võtnud neid kooli kaasa. Olin oktoobrilaps ja pioneer, tegutsesin ka rühmajuhina. Lõin kaasa isetegevuses: laulsin, tantsisin, mängisin orkestris.

Malle Hain: Olin väikseks tagasihoidlik, suuremana meeldis organiseerida ja laulda, tantsida.

Revo Falkenberg: Olin laisk, kahjuks õppisin vaid nii palju kui vaja. Meil oli enamasti hea ja kokkuhoidev klass. Meelde on jäänud eredamalt klassi ühisüritused, väljasõidud, jne.

Kristi Loigo: Kord oli selline juhus 9. klassis: Meil oli algamas inglise keele tund, kuigi me olime kuulnud, et tund toimub teises kabinetis, jäime oma klassi istuma ja õpetajat ootama. Inglise keele õpetaja oli kange vana stagnant ja ta ise meie juurde ei tulnud. Istusime oma 45 minutit klassis vaikselt ära, endal oli ikka väga lõbus. Loomulikult tuli tunni lõpus õpetaja klassi ja teatas, et saame kõik kahed ja neid parandada ei saa. Kui kõik saavad kahed, siis polegi see ju nii hirmus karistus, samas aga olime lõpuks klass ja ega me neid kahtesid ju väga ei tahtnud.

Järgmisel päeval oli aulas kogunemine, kus direktor (Diana Sarapuu) tõstatas teema, et üheksandikud tegid midagi sellist, mis on ääretult kahetsusväärne. Lõppes lugu muidugi klassikaliselt, pidime ikkagi vabandust paluma.

Brandon Undrus: Usun, et olin hingelt massumeelne, kuid südamest pai õpilane, kes tegi õpetöös täpselt nii palju kui vaja, kuid ei midagi rohkem – põhilise rõhk oli koolivälisest tegevusest. Meeldejäädav seik – kuidas mõned õpilased, kaasaarvatud mina, ei tahtnud või viitsinud Tõrvasse maastikujooksule minna ning selleks oli vaja õp Gunnari pargijooksu võimalikult kehv aeg saada.

Kuhu on elutee Teid peale Keeni Põhikooli lõpetamist viinud?

Mare Saarmann: Asusin õppima Tartu Pedagoogilisse Kooli. Sealt sain algklasside õpetaja ja pioneerijuhki kutse. Esimene töökoht oli Kaagjärve. Pärast kolisin Ahjale ja siis Tõrva. Alates 1980. aastast olen olnud Tõrva Gümnaasiumis algklasside õpetaja. Juba 5 aastat pean pensionipõlve.

Malle Hain: Olen jäänud paikseks Sangaste kanti. Töötan Keeni lasteaia.

Revo Falkenberg: Peale põhikooli (ülikooli materjali minus ei olnud) valisin tollel ajal kõige edukama ja populaarsema puitmööbli ala ja peale seda läbisin veel rakenduskõrghariduse puudu töötlemise erialal.

Kristi Loigo: Elutöö on mind viinud telemaastikule ja peamiseks tegevuseks on Kodutunde saate tootmine. Muideks Kodutunde saate nimevalikul osales ka Maire Roio ja tema ongi selle saate ristiema!

Brandon Undrus: Õpin TalTechi majandusteaduskonnas, oman ettevõtet, mille alt tegelen nii F2F (ing k face to face – näost näkku) müügi kui ka turundusega.

Milliseid väärtusi, teadmisi, oskusi on Keeni Põhikool Teile eluteele kaasa andnud?

Mare Saarmann: Olen tänulik oma esimesele õpetajale Laine Uibole, kes pani mind mandoliini mängima. Nüüd 40 aastat hiljem mängin Tõrvas muusikakooli juures mandoliiniansambli. Teadmishimu, vastutustunne, teiste aitamine jne – kõik sai ikka alguse kooliaastast.

Malle Hain: Keeni koolis väärtustati õppimist ja suurt austust õpetajate vastu. Töökasvatust.

Intervjuu 50 aastat Keeni koolis töötanud õpetaja Pilvega

Küsitlesid 6. klassi õpilased

1. Kui palju oli õpilasi klassides/koolis, kui sa alustasid siin töötamist?

Alustasin töötamist Keeni 9-klassilises Koolis. Minu klassis oli 29 ja kogu koolis 180 õpilast.

2. Kas õpilased kandsid koolivormi?

Õpilased kandsid koolivormi. Tüdrukutel olid ruudulised seelikud, heleroheline pluus ja sinine vest. Poistel oli sinine vest või kuub ja heleroheline pluus ning sinised püksid.

3. Mitu õpetajat oli koolis?

Õpetajaid oli koolis umbes 20 ringis.

4. Kui pikk oli vahetund?

Vahetund oli 10 minutit, söögivahetund oli natuke pikem.

5. Missugune õpilane on sulle eredalt meelde jäänud?

Õpilastest on meeldejäädavamad alati elavamad õpilased, sest nendega oli rohkem tegevust. Elavamad õpilased alati organiseerisid ja olid alati tegevuses. Erilisi lemmikuid pole mul kunagi olnud. Kõik on olnud ikka ühtemoodi võrdsed.

6. Kas sellel koolil on olnud erinevaid nimesid? Mis need olid?

Minu ajal oli Keeni 9-kl Kool ja hiljem Keeni Põhikool.

7. Kas söögid olid siis paremad või halvemad?

Toidud olid head, kuna ka siis valmistati sööki kooli köögis ja seda tegi kooli kokk. Aga lapsed söid paremini ja toidu sortimist ei olnud.

8. Mille poolest erinesid tollased õpilased tänapäevastest?

Õpilased olid vaiksemad ja mitte nii lärmakad.

Revo Falkenberg: Raske öelda, midagi sai koolist ja midagi kodust, eraldada kahjuks ei oska. Ju siis kooli väärtused klappisid kodustega.

Brandon Undrus: Neid on palju, kuid kõige tähtsamaks pean iseseisvat õppimisuskust.

Mis seob Teid praegu veel Keeni Põhikooliga?

Mare Saarmann: Praegu ei ole mul enam Keeni kooliga sidemeid.

Malle Hain: Kuna töötan kooliga samas majas, olen sinne eluga tuttav. Eriti armas on aknast vaadata oma vana koolimaja.

Revo Falkenberg: Mõlemad lapsed on Keenis (üks lasteaia ja teine koolis), samuti kasutan võimalust trenniks.

Üks unistus või soov seoses oma vana kooli – Keeni Põhikooliga?

Mare Saarmann: Mõnikord mööda sõites tekib igatsus selle vana maja vastu. Näen neid laudadega kinni lõõdud aknaid ja hirmsasti tahaks majja sisse pääseda. Tahaks näha veelkord seda saali, kuhu

Armastasid rohkem raamatuid lugeda ja ka kinos käidi. Kino näidati kooli kõrval olevas klubihooones. Õpiti rohkem ja kahtesid oli vähem.

Tänapäeva õpilastel on laiem silmaring, sest nad õpivad palju arvatist, käivad rohkem ringi, maailm on avatum. Lugea lapsed eriti ei armasta.

9. Mille poolest sarnanevad tollased õpilased tänapäevastega?

Ka tänapäeval on kohusetundlikke õpilasi, kes teavad, et ilma õppimata ei saa ja et õpitakse iseendale.

10. Mille poolest erines koolielu mõisa hoones tänapäevastest?

Õpilased jalutasid vahetunnis paarikaupa saalis ringi, keskel kõndis korrapidaja õpetaja. Ka kehalise tunnid toimusid samas väikeses jalutusruumis. Riidehoid oli röske, sest asus keldrikorruusel.

Internaat, kuhu lapsed said ööseks jääda, oli ülemisel korrusel. Laste und valvas öökasvataja oma väikse musta koeraga. Samas majas elas ka koolidirektor oma perega. Koolimaja taga oli katseaed, kus lapsed tööl käisid. Öösel käis kütja ahjusid kütmas, et maja hommikuks soe oleks. Puud kandsid vanemate klasside õpilased enne kojuminekut ahju ette valmis.

ehitati pidudeks lava, millised on klassiruumid, teise korruse internaat. Ja muidugi ka ümbrust. Aga võibolla kaoks siis head mälestused?

Aga Keeni koolile soovin ikka häid õpilasi, vapraid õpetajaid, tublit arengut. Kõigile päikest päevadesse ja rõõmu südamesse.

Malle Hain: Soovin, et Keeni Põhikool oleks ikka jätkusuutlik ja vahva koht, kus lapsed tahaksid õppida. Jõudu ja tervist kõikidele töötajatele!

Revo Falkenberg: Soov oleks, et kool ikka püsiks ja populaarsus pigem tõuseks kui langeks.

Kristi Loigo: Ma soovin Keeni Koolile jätkuvat edu ja võimalikult palju selliseid õpetajaid, kes tahavad aidata uut põlvkondadel elus hästi hakkama saada. Elus ei pea tuupima ja kõike viie peale tegema, andku jumal teile õpetajaid, kes seda mõistavad, sest kui see on nii, saavad veel paljud teie vilistlased endale kotkatiivad ja tõusevad suurtesse kõrgustesse!

Brandon Undrus: Et õpilaste seas ning koolis üldse väärtustataks rohkem õppimist, ambitsioonikust, arengut ning edasipüüdlikkust.

1965. aasta lõpetajad

Haikud (5. klass)

Tähed langevad
Puudelt hõljuvad lehed
linnud lennanud

*

Lilled õitsevad
Õues paistab päikene
Mina jalutan

*

Päike valgustab
Vikerkaar värviline
Taevast rõõmustab

*

Hämarus taevast
Lumehelbeke lendleb
Silm kinni läheb

*

Ootan mina sind
Väga valge oled sa
Ootan juba sind

*

Illus punane
Lühikese rohu all
punased sõstrad

*

Möödas oledki
järgmisel aastal näeme
pakane oled sa

*

Külmad on ilmad
Nüüd taevast on nii valge
Valge on ka maa

Minu mõtted üheksandikuna

Mäletan, et kunagi ei tahtnud ma üldse kooli tulla, aga nüüd ei taha nagu väga ära minna.

RENAR LEPIK

See kool on mulle olnud kodu eest. Siit leidsin endale parimad sõbrad ning parima klassi.

DAGMAR HENRIETTE LEVIN

Meil toimub koolis põnevaid asju, eriti põnevad on need siis, kui tundidest ära saab. Enamasti oleme oma klassiga ühel nöl. Tegelikult on meie klass lõbus ja andekas.

KERTE JUHKOV

Algul ei tahtnud ma koolis käia, aga nüüd on kool nii koduseks muutunud, et kurb on ära minna. /.../ mäletan jõulupidu, kus klassivend Steniga driftisime...

DAANIEL GUBAL

See kool on imeline! Kui ilusaks see sai selle ajaga, mil Covid-19 meid kodudes kinni hoidis. Kooli tulles aga olime rõõmsad, et meie koolil on uus rõõmsameelne ja aktiivne direktor. Kurvaks teeb see, et varsti saab kool läbi ja peab minema. Üldse ei taha.

GAIRY TOOMSALU

Alguses ma ei tahtnud kooli nähagi, nüüd tulen rõõmsalt siia. Nii palju toredad on olnud. Mäletan, kuidas tassisime Daanieli trepist üles, kui tal trepironija katki oli.

STEN BRETT

Kahju on siit koolist lahkuda, sest 9 aastat on pikk aeg ja kõik on nii armsaks saanud. Kui 8. klassi lõpus korraldasime eelmisele üheksandale tutipeo, hakkasin mõtlema, et ma ei taha siit koolist ära minna. Miks? Sest siin koolis on mu parimad sõbrad. Nii palju on toredaid mälestusi. Kõik klas-

siõhtud, ekskursioonid, tunnid, vahetunnid, üritused koos klassikaaslastega on mulle väga kallid. Tahan kõiki tänada: oma klassikaaslast ja õpetaja Maire Roiot.

Keeni kooli tulen ma alati rõõmsana. Klassikaaslasted ja klassijuhataja on minu suurimad toetajad ning tänu neile olen iga päev täis positiivsust. Kahju on lahkuda koolist, kus kõik pusletükid sobituvad justkui iseenesest. Mäletan päeva, kui tuln esimest korda siia, siis oli kõik teistmoodi, aga õhkkond on jätkuvalt sama – hea, hubane ja rõõmus. Meid õpetavad kõige ägedamad, vahvamad ja rõõmust pakatavad õpetajad, kes toetavad igas olukorras. Tunnen uhkust meie kõigi üle.

SIGNE KUUS

Keenist ära minna ei taha, ei suuda jätta õpetajaid maha. Siin on nii kodune ja hea, rõõmsameelne ja tark on õpetajate pea. Siia jäävad parimad mälestused, meie lapselikkus ja lollitamisid. Siin suureks saanud me, aga seda läbi väga käämulise tee. Õpetajad siin parimad, siiramad ja kõige kallimad. Nemad meid hoidnud, õpetanud, tänu neile olen juba 8 klassi lõpetanud. Kui te Keeni tulete, luban, te ei kahetse!

GAIDY TOOMSALU

Kohe kooli alguses sain ma sõbraks Rometiga, kes käis küll samas lasteaias, kus minagi, aga hetkel mäletan, nagu oleksin teda koolis näinud esimest korda. Mäletan ka seda, et mul oli tõiseid probleeme Jorma nime meeldejätmisega. Ja seda ka, et Rometil vist ei kao nälg kunagi ära...

ERIK JÄÄGER

Miks peab raamatuid lugema?

...sa saad vaikselt olla oma mõtetega ja sul läheb tuju paremaks.

KESSU OTTO

...et saaks kunagi, kui tahtmine tuleb, ise raamatuid kirjutada.

OLIVER IVASK

... et raamatud ei häviks ja jääksid maailma püsima.

REINHOLD TOOMSALU

Keeni Kool 180 luuletused ja jutukesed (4. klass)

Keeni kool on tore kool, õpetajad head seal on. Lapsed – väiksed väänikud, tunnis reas kui präänikud. Kes õppida hästi ei taha, see kirjutab teise pealt maha. Õpetajalt saad sa pai, kui asjad selgeks said.

EMMA LOTA KÄNGSEPP

Keeni kool

Keeni kool on tore kool, lastel õppida siin hool. Õpetajad lahedad, õpilased toredad. Koolil täna sünnipäev, see on väga tähtis päev. Kallis kool saab vanemaks, palju õnne pliks ja plaks!

MARI ZIMBROT

Keeni kool on ilus kollane, nagu päike. Mulle meeldib, et koolis on mul sõbrad. Nendega on tore igasuguseid asju koos teha. Mulle ei meeldi, et paljud lapsed kaklevad ja kiusavad teisi. Lapsed võiksid olla üksteise vastu sõbralikumad.

HERMELIINE KAART

Minu arust on Keeni kool väga hea kool. Mina tuln siia kooli alles koolieelikuna. Kõik mu klassikaaslastel on toredad ja õpetaja meeldib mulle ka.

Mulle meeldib meie kool, sest käime huvitavaates kohtades. Meeldivad ka mõned ringid: puutöö, kandlering ja muidugi nutiring.

Koolimaja on ka väga ilus, mul on siin sõpradega väga tore õppida ja mängida.

EDVARD VARJUN

Mõtteid teemal “Mis on kunst” (8. klass)

Mõni inimene võib vaadata musta ruutu ja nähagi ainult seda. Teine aga võib minna sügavamale ja selgitada välja pildi tähenduse. Minule isiklikult meeldib kunst siis, kui ta räägib inimesele mingi loo, on suure ja raske vaevaga tehtud.

JAANIKA LEPP

Kunstis peab kasutama värve õigesti – mitte liiga vähe ega ka mitte liiga palju.

RONALDO TOOMSALU

Kunsti tehti juba kiviajal. Kunsti kaudu on inimesel võimalus ennast või elu tundma õppida

KEVIN AASALA

Võib öelda, et terve meie elu sünnist surmani on kunst. Iga uus päev meie elus on kui uus pilt, samas kõik erinevad üksteisest mingil moel.

JOONAS SAAR

Mis teeb kriitikust eksperdi? Kas ta oskab kunsti mitme erineva nurga alt vaadelda? Peab ta ise kunstnik olema? Võib-olla ongi nii.

KRISTOFER OJA

Kõige veidram pilt minu meelest on Kazimir Malevitši “Must ruut” (1915)

ANDRIAS VIKS

Kas kunsti on vaja üldse sõnadesse panna? Kas üldse on vaja otsida piire, kust ta algab või kus lõpeb?

SÄDELI SARV

Kunstiks võib nimetada meie jaoks kõige iga-päevasemaid asju: pilved taevast, saapajäljed poris sees, nurgas seisev kapp ja isegi see tekst, mida ma praegu kirjutan.

ANNALIISA KOMPUS

HENRI TAMM

ANNALIISA KOMPUS

KERTE JUHKOV

SIGNE KUUS

KESSU OTTO

MARLEEN SAAR

SÄDELI SARV

Klasside luuletused kooli sünnipäevaks

Vahetund on lahe tund
Seal ei tule ial und.
Siis kui kõlab koolikell
Vaikseks muutub iga sell.
Seda teab ju iga laps
Et koolis saame targemaks.
Kui ma kooli lõpetan,
Siis nooremaid ma õpetan.
Keeni kool, kus õpin ma.
Hakkab pidu pidama!

Nalja, headust, kingitusi
Toogu kaasa sünnipäev.
Õpihimulisi, rõõmsaid lapsi,
aga iga järgnev päev!

Palju õnne kallis kool!
Meil on väga rõõmus tuju,
Sest et kool peab täna pidu.
Mulle õppida siin meeldib,
Selgeks õpin uusi keeli.
Õpetajad on meil head,
Seda sina teadma pead.
Kui neid tööl ei oleks,
siis koolis tarkust poleks.

Kui Sangastest tulla,
Siis vasakul pool.
Asub üks armas
Ja vahva kool.
Saab teha siin sporti, kui pidu saab torti.
On sõpru siin palju
Ja teha saab nalju.
On tundides hool, on tore me kool.
See kool, kus ma õpin, on Keeni kool.
Palju õnne meie kool!

Kallis Keeni kool
Me kanname sinu eest hoolt.
Me õpime A B C
Kõikidel selge see.
Selles majas rõõmu täis on õpetajad.
Lapsed on head ja paid
Nad kuulavad ja kirjutavad,
Loevad ja jutustavad.
Õpetaja paneb hinded head.
Ema vaatab ja silkitab lapse pead.
Sa oled tore, uhke ja kallis kool!

Palju õnne, Keeni kool!
Meie kool on suur ja lai,
Aasta vanemaks ta sai.
Lapsi on siin üle saja,
Koolikell meid tundi ajab.
Õppida on tore siin,
Iga klass on vahva tiim.
Sõpru täis on terve maja,
Nii et lausa õue kajab.
Õpetajad naerusuised,
Päeva pole üksluised.
Direktor, Kalmer käes on rool –
Palju õnne Keeni kool

SÄDELI SARV

Kõige tähtsam on sõprus

Ükskord elas üks vaene tüdruk. Tal oli kodu, mida ta armastas, aga tal ei olnud sõpru. Teda narriti, sest ta oli vaene. Ühel päeval kõndis ta tänaval ja kohtus ta tüdrukuga, kes müüs ajalehti. Ta pakkus lehti ka talle, kuid tüdruk ei saanud osta, sest tal ei olnud raha. Nii läksid tüdrukud oma teed. Järgimisel päeval kohtusid nad jälle ja otsustasid saada sõpradeks, sest ka ajalehetüdruk oli vaene. Nad läksid koos ka mänguväljakule. Ajalehetüdruku nimi oli Annika. Vaese tüdruku nimi oli Jaanika. Nad hakkasid koos ka ajalehti müüma ja olid parimad sõbrad. Mõlemad tüdrukud teadsid, et ükskõik, milline sa välja näed, oled sa vaene või rikas – tähtis on, missugune sa sisimas oled. Ja kõige tähtsam on sõprus.

EMMA LOTA KÄNGSEPP
(kirjutatud 3. klassis)

Kolm linnukest

Elasid kord kolm linnukest. Esimene kõige paksem, teine keskmine ja kolmas kõige kondisem. Ühel päeval hakkas Kont vinguma, et kõht on maru hele. Teised kaks venda ei teinud teda kuulmagi ja ajasid omavahel juttu edasi. Kont ei talunud seda ning ta otsustas pesast lahkuda, et enda kõht täita.

Juba sellel samal õhtul asus ta teele, võttes kaasa endale kõige olulisema, teadmise, et ta saab varsti süüa. Sel samal hetkel, kui ta oli pesast juba mõnesaja meetri kaugusel, hakkas vihma sadama ja tuul tugevalt puhuma. Kont oli nõrk, et sellise ilmaga võidelda. Ta lendas vastu maja seina, sai peapõrutuse ja katkise tiiva, mis takistas tal lendamist. Ta langes nagu sügisene puuleht otsejoores vastu maad. Ta lebas seal abituna, nuttis ja lootis aga keegi ei kuulnud ta nuttu. Lõpuks vajusid ta silmad kinni ning ta kaotas usu.

Homniku saabudes avas ta taas silmad, olles üllatunud, et õõ üle elas. Kont upitas end püsti, peas korralik muhk ning lendamist häiriv katkine tiib. Järsku kuulis ta sahinat, ta oli paanikas, kartis, et nüüd leiab oma lõpu. Ta juurde ilmus kuri võlur, kes lubas teda aidata ainult siis, kui ta saab linnu pärast ära süüa. Kont oli jahmunud võluri soovist aga ta nõustus, sest teadis, et tema vennad teda ei otsi või ta vähemalt uskus nii. Kondi vennad Paksuke ja Köhnake siiski otsisid teda, lootes, et leiavad Kondi ja saavad temalt andeks paluda.

Nii rännati seitse ööd ja seitse päeva, aga Konti ei leitud kusa-gilt. Paksuke küsis ka kõige kurjemalt tänavakassilt, kas keegi neist on näinud üht kondist linnukest. Ta sai igalt poolt eitava vastuse, kaotades juba usu Kont leida. Kuid siis miski muutus. Neile ilmutas end Kondi vaim, kes ütles, et aitas leida ning päästa Kont, kui nad teevad Kondist oma rühma pealiku. Vennad nõustusid ja asusid vaimu järel teele. Sel samal hetkel piinles Kont kurja võluri küüsis ja palvetas veel rohkem, et vennad ta kadumist märkaksid, aga usku oli vähe. Lõpuks, kui kuri võlur hakkas Kondist suppi valmistama, lendasid sisse Paksuke ja Köhnake, lubades vennale, et päästavad ta.

Võlur ei olnud rumal ja oli sead-

nud lae alla lõksud, sest kui ta sõlmis kokkuleppe Kondiga, nägi ta, et teda jälitatakse. Vennad võeti samuti kinni, et võluril ka järgnevateks päevadeks süüa oleks. Iga vend mõtiskles omaette, lootes, et pääsevad ja lubades asju, kui peaksid siit imevael pääsema. Kont lubas vähem vinguda, Paksuke lubas teistega ka toitu jagada ning Köhnake lubas olla rohkem austavam. Kui võlur neid sõnu kuulis, ütles ta: “Te olete aru saanud, mida te valesti tegite. Ma ei oleks teist veel rohkem ühendaks. Ma palun teid, ärge käituge üksteisega nii halvasti, sest me ei tea kunagi, millal keegi meist siit ilmast kaob. Hoidke teineteist!”

Vennad olid ehmunud, et kuri võlur on hoopis hea võlur. Võlur neid sõnu lausudes vabastas kõik vennad, kaotades võlukepiga puurid. Paksuke, Köhnake ja kont kallistasid, leppisid ära ja lubasid üksteist hoida. Nii kadus võlur, sest oli oma ülesande täitnud.

Vennad asusid kodu poole teele rääkides ja naerdes. Koju jõudes mõistsid, et pere on kõige tähtsam ja üksteist peab hoidma. Kui nad veel surnud pole, elavad nad õnnelikult elu lõpuni.

KERTE JUHKOV
(kirjutatud 8. klassis)

Elas kord üks poiss, kelle nimi oli Artur. Ta mõtles ühel päeval minna ühte koopasse. Ta siis läks ja nägi tee peal ühte surnud karu. Ta otsustas, et läheb vaatab... Ta nägi, et saba oli tal otsast ära tulnud. Ja siis ta võttis selle saba endale. Ja ta ei läinud koopasse, vaid läks koju seda saba uurima. Ta nägi seal väikseid ingleid. Aga inglid ütlesid, et mine kirikusse. Ta läks ja palvetas. Ja pärast seda, kui ta koju hakkas tulema autoga... Ta sattus õnnetusse ja oli mitu päeva koomas. Kuid need inglid aitasid teda, koputasid ta õlale ja ta ärkas. Ta oli neile väga tänulik ja nad elasid õnnelikult elu lõpuni.

GERTY TOOMSALU
(kirjutatud 4. klassis)

Elas kord üks väike noid. Talle meeldis teistele napakaid asju võluda, näiteks pikka nina ja kaelkirjaku kaelasid. Ühel päeval leidis noid ühe inimese, kes oli vaene ja kodutu. Ta küsis, kas saaks natuke raha anda. Noid polnud kohe nõus, lõpuks ta andis. Lõpuks noid taipas, et head teha on hea. Ta aitas teisi ja hakkas heaks nõiaks.

ROBIN KÕIV
(kirjutatud 4. klassis)

Saladus

Elasid kord kolm tütarlast, Signe, Gaidy, Gairy, kellele meeldisid seiklused. Igal ühel neist oli oma võime. Signel oli võime kahaneda, Gairyl aga vahetada nipsuga oma asukoht, Gaidy sai muuta hetkega oma välimust. Koostööd tehes, tulid toime

nad kõigeaga.

Ühel imelisel päeval, kui Päike säras ja tuuleke laulis, otsustasid neid minna metsa marju korjama, et hiljem värsketest marjadest smuutit teha. Nad panid end vastavalt riidesse, võtsid kaasa korvikesed ja hea tuju. Kuid head tuju oli neil ainult mõnda aega, sest kui nad metsa olid jõudnud, hakkas nendega juhtuma veidraid asju. Signe kuulis, et keegi hõikab teda, Gairy nägi viirastusi, Gaidy komistas alati eimillegi otsa. Nad ei lasknud end nendest häirida, kuniks ühe hetkega ilm järsku muutus. Tumedad pilved tulid, valku hakkas lööma ja hirmsasti müristama. Neil tuli hirm, nad ei teadnud, mida teha. Nad uskusid, et keegi saadab neile märke, et nad ei tohiks metsas edasi olla, nii see oligi. Jumal saatis inglid ja haldjad neid peatama, et nad metsast ruttu lahkuksid, sest noid ja saatan olid tegutsema hakanud. Kui tüdrukud sellest teada said, tundus neile suure seiklusena leida nõia ja saatana kodu.

Nad läksid koju, valmistasid end ette seikluseks ja olid väga, väga põnevil, kuid tundsid ka kerget närvikõdi. Nad jõudsid tagasi metsa. Inglid ja haldjad rääkisid neile veelkord nõia ja saatana, mida nad teevad inimestega, kes nende valdusse lähevad ja miks nad nii kurjad ja endasse tõmbunud on, lootes, et neid ümber mõtlevad. Kuid tüdrukutele andis see veel rohkem tahet, leida noid ja saatan. Nad mõtlesid välja plaani ja tegutsesid selle järgi.

Preilid jalutasid läbi tiheda metsa, kus ei olnud midagi näha, sest metsa kattis paks udu. Iga paari sammu tagant astusid nad koljude otsa või kuulsid vareseid kraaksumas ja öökulli laulmas. Nemat aga tatsid kindlal sammul edasi. Lõpuks olid nad jõudnud sihtpunkti, kus neid ootas ees ootamatu takistus, millega nad arvestanud polnud. Igale poole, kuhu nad ka ei vaadanud, oli pandud hästi palju lõkse. Puud olid räsitud vareseid täis, tunda oli roiskunud haisu ja kuulda oli nõia õelat naeru. Tüdrukud teadsid, millega nad riskivad, kuid nad jätkasid ega andnud alla, sest nad olid nii kaugele juba jõudnud. Gairy tegi nipsu ja oli nõia ukse taga, Signe tegi end pisikeseks, Gaidy aga muutis end nõiaaks, et luuaga üle lõksude lennata. Gaidyl torkas järsku pähe mõte, et ta tahab nõiaga sõbrustada, ise nõida mängides, et teada saada nõia kurjuse põhjus. Ta lasi uksekella, mis kõlas kraaksumas ja noid tuli uksele. Noid oli kohkunud, sest ta arvas, et ta on ainuke noid Maa peal. Ta kutsus Gaidy kohe tuppa ja hakkas temaga juttu puhuma. Toas oli palju konte, vereplekke, katlaid, liha, tolmu, ämblikuvõrke ja palju muud, mis tekitab kõledust. Aeg käis nii kähku ja Gaidy oli unustanud, et tema keha kestab ainult paar tundi. Nii kehastuski Gaidy tavaliseks inimeseks tagasi ümber ja noid oli väga vihane ja pettunud, et teda tehti narriks. Ta võttis noad ja kõik, mis talle kätte juhtus ja hakkas nendega Gaidyt loopima, Gaidy komistas ja kaotas teadvuse. Gairy ja Signe nägid seda aknast sisse piiludes ja olid ärevil. Gairy lasi uksekella, noid tuli uksele, Signe pugus ukseparaost märkamatuks sisse, Gairy jooksis nõida, nipsutades end kogu aeg ühest kohast teise. Signe läks ruttu Gaidyt päästma, Gaidy tuli teadvusele ja kehastas end ruttu loheks ja võttis Gairy ja Signe enda turjale ja lendasid tänutundega minema, sest

nad ei pidanud kohtuma saatana-ga ja said nõiaist palju teada. Ja kui nad surnud pole otsivad seiklusi kuni tänase päevani.

GAIDY TOOMSALU
(kirjutatud 8. klassis)

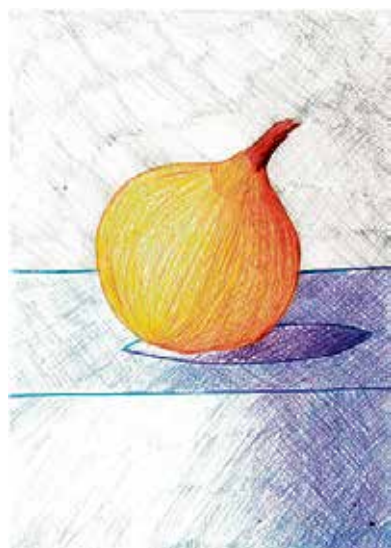
Kolm karu

Elasid kord kolm karu: karuisa, karuema ja karupoeg. Karupe-re elas linnas, neil oli suur korter. Ühel päeval läksid karud šoppama. Karuiseal oli kübar peas ja karu-omal oli siidist sall kaelas. Samal päeval jalutas linnas tüdruk. See oli Liis. Tüdruk jõudis korteri juurde. Ta koputas uksele: kopp-kopp-kopp! Tüdruk läks tuppa. Kõik oli vaikne. Liis läks kööki. Lual oli kolm kaussi: suur, keskmine ja väike. Kaussides oli dessert. Tal oli kõht tühi ja maitset natuke. Liis läks tuppa. Toas oli kolm tooli: suur, keskmine ja väike. Ta istus väikese tooli peale, aga tool läks katki. Liis läks trepist üles. Üleval oli magamistuba. Toas oli kolm voodit: suur, keskmine ja väike. Liis läks väikese voodi juurde. See oli pehme. Tüdruk jäi magama. Öhtul tulid karud koju. Korteri uks oli lahti. Toad oli segi, karud läksid magamistuppa. Liis ärkas üles ja ehmus. Ta hüppas voodist üles ja jooksis korterist välja. Karuisa ja karuema olid pahased. Karupoeg oli aga kurb.

SIGNE KUUS
(kirjutatud 8. klassis)

GAIDY TOOMSALU

MARLEEN SAAR

Maitsete nädal ootab 5.-15. novembril 2020

5.-15. novembril on kavas metsikud maitse-elamused üle kogu Lõuna-Eesti.

Külaline saab toidukohtades nautida toite erimenüüst, milles on vähemalt ühe komponendi kasutatud eestimaist metsasaadust ning mis koosneb suuresti kohalikust toorainest. Erimenüü hind on vahemikus 15–19 eurot.

Ka Valgamaa ja Otepää osaleb selles.

Meie toidukultuur on rikkalik. Maitset pärinevad eesti talupojaköögist, mida on rikastanud erinevad kultuurid ning 20. sajandi naudingud. Toit on jäänud meie omapäraks ning seda väljendab hästi maitsete nädala teema „Metsast taldrikule“. Meie maitset pärinevad metsast, põllult ning kohalike talunikelt ja pakuvad tervislikku, mitmekülgset maitserännakut läbi erinevate kultuurikildude.

Otepää vallast osalevad:

Kivitalu restoran Rock Summer

<https://visitsouthestonia.com/metsastaldrikule/kivitalu-restoran-rock-summer-2/>

GMP Pühajärve restoran

<https://visitsouthestonia.com/metsastaldrikule/gmp-puhajarve-restoran/>

Pühajärve Spa & Puhkekeskuse pubi

<https://visitsouthestonia.com/metsastaldrikule/puhajarve-spa-puhkekeskuse-pubi/>

Ugandi Resto

<https://visitsouthestonia.com/metsastaldrikule/ugandi-resto/>

Mujalt Valgamaalt:

Kohvik Tilk Tõrva

<https://visitsouthestonia.com/metsastaldrikule/kohvik-tilk-torva/>
Wagenküll restoran

<https://visitsouthestonia.com/metsastaldrikule/wagnekull-restoran/>

Restoran Lilli

<https://visitsouthestonia.com/metsastaldrikule/restoran-lilli/>

Supelung pop-up

<https://visitsouthestonia.com/metsastaldrikule/supelung-pop-up/>

Kohvik Carl

<https://visitsouthestonia.com/metsastaldrikule/kohvik-carl/>

Jahisaal Metsis

<https://visitsouthestonia.com/metsastaldrikule/jahisaal-metsis/>

Inimestel ja sipelgatel on rohkem sarnasust kui esmapilgul tundub

Mürakarud tegid lähemat tutvust Kiidjärve sipelgariigiga. Selgus, et selle elanikud on üliagarad töölisel – kevadest sügiseni kogub üks pesakond 90–100 kilogrammi putukaid ja lausa terve tonni jagu lehtede eritist. Töökusele lisaks on nad ka targad, sest nende järgi saab aru, kas vihm on tulemas või mitte: vihmahäire korral on pesa avatud, kuivuse ootuses on käigud lahti.

Võrreldes inimesi ja sipelgaid, selgub, et nii ühel kui teisel on suvilad, surnuaiad ja lapsehoidjad. Esimest kasutavad sipelgad näiteks siis, kui läheb jahedaks ja enam pessa ehk koju minna ei jõua. Surnuaed asub neil pesa ligidal. Kuna sipelgaema ei tegele lastega ega korista ka tube, on nendeks tegevusteks lapsehoidjad ehk ammekesed.

Otepää lasteaia õppealajuhataja MERIKE KASE
Foto: LIISI KÖRT

**MEELELAHUTUSLIK
- BINGO -**

Avatud kohvik!

**14. NOVEMBRIL
OTEPÄÄ KULTUURIMAJAS**

**19.00 UKSED
20.00 BINGO**

- Sissepääs 6€ sisaldab 3 esimese mängu piletit ning suupisteid. Pileteid teistele mängudele saab osta koha pealt. Võitjatele auhinnad!
- Broneeri laud 56626481 Merle või kultuurikeskused@otepaa.ee

Otepää Kultuurimaja Palu Kivi Otepää

TOPO-ROPO

AUTOR
HELJO MÄND
LAVASTAJA
KARL SAKRITS
KUNSTNIK
ELE KRUSELL
HELIKUNSTNIK
VILLEM RÖÖTALU

LAVAL
MIHKEL TIKERPALU

**FANTAASIARIKAS NUKULAVASTUS
LASTEÜRITUSTELE**

11. novembril kell 11.00 Otepää Kultuurimajas

INFO JA BRONEERIMINE
mt.tiker.kultuur@gmail.com
+37256602978

**22. NOVEMBRIL KELL 11:00
OTEPÄÄ KULTUURIMAJAS**

**JÕULUEHETE
KAUNISTAMISE TÖÖTUBA**

Kaunistamiseks kasutame kriidivärve ning kuldame üle. Kui soovid vanale jõuluehetele uue välimuse anda, siis võta kaasa.

TÖÖTUBA VIIB LÄBI TRIIN PANNEL

Töötoa materjalid on juhendaja poolt.
Kohtade arv piiratud, vajalik eelregistreerimine
Merle 56226481
või merle.soonberg@otepaa.ee

OSALUSTASU 7€

COMEDY ESTONIA

7. novembril kell 19.00

Otepää Kultuurimajas

SÜGISTUUR

Piletid müügil Piletilevis ja Piletimaailmas. Täispilet 14€/õpilane, tudeng 12€. Avatud Kohvik!
Lisainfo merle.soonberg@otepaa.ee

**PÜHAJÄRVE KODUTEATER
JA RUKKI NARRID
ESITLEVAD**

**15. NOVEMBRIL
PILKUSE KÜLAMAJAS**

**ERLEND KOLLOMI NÄIDEND
OSKAR
KELL 17.00**

OSADES: Algis Väärmaa
Anne Zimbrot
Kärt Kooser
Reet Kants
Ly Käärlik
Adeele Sisask
Maiken Kutsar
Maima Luik

**PILETIRAHHA POLE
VAJA, KUID
VÕIMALUSEL PALUME
TOETADA PILKUSE
KÜLAMAJA TEGEVUST.**

LAVASTAJA: Egle Sisask
KOREOGRAAF: Tiina Kukk

Rally Estonia on ka 2021. a autoralli MMvõistluste etapp

9. oktoobril kinnitas FIA Mootorisordinokogu FIA autoralli maailmameistrivõistluste 2021. aasta kalendri, milles kinnitati Rally Estonia maailma ühe mainekaima autospordisarja ametlikuks etapiks. Rally Estonia sõidetakse Tartus ja Lõuna-Eestis 15.-18. juulil.

Tänavu septembris toimunud Rally Estonia oli esimene nii suurearvulise publikuga ülemaailmne tiitlivõistlus, mis korraldati COVID-19 tingimustes ja mis lõppes ilma ühegi nakatumisjuhtumita. Fakt, et Eestis korraldatav võistlus on WRC kalendris ka järgmisel aastal, on suur tunnustus Eestile kui korraldajariigile.

MARGUS KIIVER
Rally Estonia

46. Eesti omavalitsuste suvemängud toimuvad 10.-11. juulil 2021. a Käärikul

Varakult valmistuma!

Suvemängude üldkokkuvõttes selgitatakse:

- parimad linnad;
- parimad vallad kahes grupis: üle 8 000 elaniku ja kuni 8 000 elanikku.

Spordialad: kergejõustik, meeste võrkpall, naiste võrkpall, tennis, petank, orienteerumine, jalgrattakross, mälumäng, kõievedu, kettagolf, trikitõukeratta ja juhtide võistlus. Uue alana on kavas korvpall 3x3.

46. Eesti omavalitsuste suvemängud korraldab Eestimaa Spordiliit Jõud koostöös Otepää Vallavalitsuse ja Valgamaa Spordiliiduga.

OT

XIV Valgamaa spordiveteranide spordipäev

14. novembril, avamine kell 10.00 Valga Spordihallis, J. Kuperjanovi 36 Valgas.

Kell 9.00-14.00 LASKMINE
Kell 10.00-12.00 MALE
Kell 10.00-14.00 PETANQUE
Kell 10.00-14.00 KORVPALLI VABAVISKED
Kell 10.00-14.00 VÕRKPALL
Kell 10.00-14.00 BRIDŽ PAARIDELE
Kell 10.00-14.00 KERGEJÕUSTIK
Kell 14.00-14.30 MÄLUMÄNG
Spordipäeva lõpetamine kell 14.30, autasustamine.
Info: Ülo Mere, tel 52 90854.

Vanametalli KOKKUOST
ALATI HEAD HINNAD
5198 1222
PETSERI 38A, VALGA
www.tolmets.ee

PUKA KULTUURIMAJAS
ALATES 8ST NOVEMBRIST
KELL 11.00 - 12.45
PÜHAPÄEVANE

*HINGAMISHARJUTUSED
*ASANAD KEHALE JA MEELELE
*LÕDYESTUS
*JOOGATEE

TÖÖTOA VIIVAD LÄBI JOOGA ÕPETAJAD
MARIA KAPP JA KAIE PÖLMA
INFO 556 13320

JOOGA TÖÖTUBA

OSALUSTASU - 7 EUR
REGISTREERIMINE
KATRIN.UFFERT@OTEPAA.EE
TEL. 555 33 564

**MÜÜGIL SOODNE NING KVALITEETNE
PUITBRIKETT JA PELLET!**

**SAADAVAL KA:
KIVISÜSI
TURBABRIKETT
KÜTTEKLOTS**

KASEKÄBI OÜ
www.kasekabi.ee

VAJADUSEL KOOS TRANSPORDIGA!
TEL 56683202
info@kasekabi.ee

**OTI SPORDIKLUBI OOTAB NOORI
LASKESUUSATREENINGUTELE!**

Treeningud toimuvad
E,T,N
kell 14.30-15.30
Tehvandi Spordikeskuse
lasketiirus

Treenerid:
Karel Viigipuu 53311483 karel.viigipuu@ut.ee
Ants Orasson 5094421 magnar15@hotmail.ee

KUULUTUSED

OÜ ETEST PR ostab metsa- ja põllumaad. Tel 50 45 215, 51 45 215, info@est-land.ee

Müüa kuivad pakitud kütteklotsid ja pliidipuud. Vedu tasuta. 505 6107

Müüa saematerjali, voodri-, põranda- ja terrassilauda. Trans. tasuta! Tel. 5258911

Muruniitmise teenus, kaevetööd, üldehitustööd. Tel 53439100

Korstnapühkija Tase 4 (eramajad, kortermajad, asutused). Olemas 8m katuseredel ja kaasaegsed töövahendid. Aivar tel. 56628835

Elektritööd 520 50 16

Ohtlike puude raie & kändude freesimine 56866157

Ostan Enn Volmere maale. 53 561309, volmere@hotmail.com

REHVIVAHETUS PILKUSEL!
Broneeri aeg Wolf Garage facebooki lehel või helista 54551840.

Müüa kruusa, liiva, mulda, killustikku. Tõsteteenus 3,5t kraana. Tel: 5291256

Ostame talumaja koos metsa või põllumaaga. Hooned võivad vajada põhjalikku remonti. Telefon 5666 9006

Viljapuude lõikus ja kujundamine. 56885527

Üürile anda 2-toaline ahikütttega korter Pärna tn. Info tel 58033019

Müüa kuivad küttepuid. tel 58855890

Müüa toidukartulit Laura Nõunis. 56 457 495 Maret

15.11 kell 9-15 Pühapäeva laat Otepääl Maxima poe taga. T. 56618707

21.11 kell 9-15 Kadri laad Elvas Keskväljakul. T. 56618707

Müüa lõhutuid kuivi küttepuid. 50 cm. Tel. 53781690

Seoses külmade ilmade saabumisega sooviks tehnikahuviline osta autosid, mida garaazis nohitseda. Võib pakkuda seisnud, rikkega autosid kui ka uuemaid. 5787 0404

Otepää Lihatööstus

võtab tööle

lihatoodete pakendaja.

Helista
tel. 7655824, 5107585

Otepää Teataja

Otepää Teataja reklaamihinnad

1.1 1 lk	290x380 mm	350.- EUR;
1.2 1/2 lk	142x380, 290x190	180.- EUR;
1.3 1/3 lk	290x130, 93x380	140.- EUR;
1.4 1/4 lk	142x190, 290x95, 191x144	100.- EUR;
1.5 1/8 lk	93x144, 142x95, 290x46	60.- EUR;
1.6 1/12 lk	93x95, 190x46, 44x190	45.- EUR;
1.7 1/24 lk	93x46, 44x95	30.- EUR;
1.8 1/48 lk	44x46	20.- EUR.

Otepää Teataja kuulutuste hinnad:

reakuulutuse rida (26 tähe märki) 2,00 EUR;
tähtpäevade lihtkuulutused, kaastundeavaldused 4,00 EUR;
kuulutus luuletusega 6,00 EUR;
kuulutus fotoga 8,00 EUR.

Kallis VIRVE KROLL!

Sa oled ikka

VEENEV,
INTELLIGENTNE,
RÕÖMSAMEELNE,
VITAALNE,
ELUJAATAV

JUUBELIÖNNITLUSED!

Heljo, Mariko, Evar, Hipp, Hindrik ja Hilda Marin Võrumaalt

FOREST RESERVES

OSTAME METSAKINNISTUID, KASVAVA METSA RAIEÕIGUST, PÕLLUMAAD KOOS METSAGA

+372 515 6858
info@forestreserves.ee
www.maa.ee

Südamlik tänu kõikidele, kes austasid lahkunu

RIITA AADERI

mälestust ja toetasid meid oma kohalolekuga.

Tütar perega

IN MEMORIAM

RIITA AADER
09.04.1947 - 21.10.2020

Meie seast on lahkunud Otepää valla Aukodanik aastast 2012 Riita Aader. Riita Aader juhtis väikeste vaheaegadega Otepää Naiseltsi kuni 2013. aastani, kokku 21 aastat. Ta oli ühtlasi ka Otepää Naisseltsi taasasutaja 20. augustil 1990.

Riita Aader lõpetas Rápina Sovhoostehnikumi aianduse erialal. Seejärel tuli ta Otepää sohvoosi aiandisse tööle, hiljem töötas ta sovhoosi partorgina. Ta on töötanud kaubanduses kaupluste juhatajana Otepääl, Nõunis. Ta oli alati täpne, korralik ja entusiastlik ja temaga oli koostöö nauditav ja edukas. Suuresti tänu tema positiivsusele rekonstrueeriti Otepää Aiandusseltsi garaaž poeks, kus praegu tegutseb Merle lillepood. Üritust finantseeris Otepää Lihatööstus Edgar, aga kohapealne asjaajaja oli Riita Aader. Ta oli agar investeerimisele kaasaaitaja.

Riita Aader oli kontaktisik mitmete organisatsioonide vahel, hoolitsedes lastekodulaste heaolu ja käekäigu eest, aga ka humanitaarabi kättetoimetamisel paljudele puudust tundvatele töötutele, paljulapselistele peredele. Eriti tuleb äramärkida, et ta oli ema eest Kuigatsi kooli kasvandikele, kelle käekäik sai sellest ka positiivselt mõjutatud. 2017. aasta jaanuaris loodi Riita eestvedamisel koos Soome Vihti vallaga MTÜ Otepää Kinnaspunkt, mis oli Soome Kinnaspunkti järglane ja tegutseb siiaamaani humanitaarabi jagamisega.

Otepää Naisseltsi esinaisena korraldati Riita Aaderi eestvedamisel Otepää talvepealinna talveturgu ning augustis Otepää rahvamuusikute ja käsitöömeistrite päeva, mis on kujunenud pikaajaliseks traditsiooniliseks piirkonna suursündmuseks. Otepää Naisselts algatas ka emade- ja isadepäeva tähistamise, mida ka praegu koostöös Otepää vallavalitsusega tehakse. Naisselts oli paljudel valla üritustel lauakatja ja miljöökujundaja.

Riita oli pikka aega Anni Butiigis müüja, kus ta vahendas ostjate ja müüjate vahel käsitööoskusi, materjale ja teadmisi uutest trendidest ja võimalustest. Ta tegeles ka oma lemmiktegevuse – aiandusega ja oskas huvilistele nõu ja jõuga sellel teemal abiks olla. Ta korraldas ka mitmeid käsitöökoolitusi- ja kursusi.

Jääme Riitat mäletama, kui aktiivset, südamlikku ja tundliku sotsiaalse närviga vallakodanikku. Tema panus Otepää valla ellu ei unune. Oled alati meiega, Riita.

Otepää Naisselts
Otepää Vallavalitsus

Foto: Otepää aukodaniku tiitli saamisel 2012.a

IN MEMORIAM

LUILE MUL
07.04.1928 - 28.10.2020

Luile Muld sündis 7. aprillil 1928. a. Võrumaal Vastse-Roosa vallas talupidajate perekonnas neljanda lapsena. Ema töötas koduperenaisena ja isa vallavanemana. 1931. aastal Luile ema suri, mistõttu väike Luile jäi tädi hooldada ning tema koduks sai Ala-Kasa talu. Koolitee algas väiksel Luilel 1936. aastal Mõniste 6-kl koolis, mille lõpetas ainult viitega. 1950. aastal lõpetas Rakvere Kohaliku Tööstuse Tehnikumi rõivaste konstrueerimise ja modelleerimise eriala. Aastatel 1950-1951 oli ta Koikküla 8-kl koolis õpetajaks. 1951. aasta sügisel asus õppima Võru Keskkooli Pedagoogilisse klassi, mille lõpetas 1952. aastal. 1952. aasta sügisel asus tööle algklasside õpetajana Vana-Piigaste 7-kl koolis. 1955. aasta sügisel määrati tööle Vana-Otepää 7-kl kooli, millele oli ta viimaseks juhatajaks. 1963. aasta 1. septembrist töötas Otepää Keskkoolis, kus ta oli algklasside, matemaatika ja käsitöö õpetaja, juhendas rahvatantsurühmi ning andis ka kokandustunde. Õpetajana oli Luile rahulik, heatahtlik, südamlik ja hoolitsev. Oskas kasvandikele parajal määral jagada „hirmu ja armu“. Luile ise hindas inimestes eelkõige inimlikkust.

Luile abiellus 1956. aastal 18. augustil Lui Mullaga, kellega sündis 1958. aastal aprillis tütar Rutti, kes samuti leidis oma ametitee õpetajana ning töötas Otepää koolis kuni aastani 2019. Ühiselt ehitati Otepäele Tehvandi tänavale maja, kuhu asus elama ka tütar Rutti perega, kuhu kuulusid abikaasa Kalev ning kolm lapselast Janis,

Andre ja Merilin. Luile leidis endale peale 1983. aastal pensionile siirdumist veel mitmeid töid, küll töötas kokana koolis ja Hellenurme lastekodu ning Otepää Keskkooli õpilaskodus kasvatajana.

Ega vanaema amet õpetaja ametist erinenud, nii oli ka vanaema-na Luile nõudlik kuid heasüdamlik. Ka kõiki oma oskusi ei olnud ta kade lastelastele edasi andma, nii oskasid kõik kooke küpsetada, kududa, heegeldada jne. Vanaemana oli ta alati olemas ka kõiki muresid kuulama. Ta pidas pere oma elus väga oluliseks osaks, sest tema ise kaotas oma vanemad väga varases nooruses. Eriliseks tegi Luile tema sõnaseadmise oskus. Ei möödunud sünnipäeva või matust, kus vanaema ei oleks kõnega üles astunud. Lugeses vanaema märkmeid ja kogutud kõnesid, siis need olid tõesti erilised, head, isiklikud ning ilusad.

Luile kaotas abikaasa Lui raskele haigusele 1997. aasta 21. juulil. Kui Luilele jõudis kätte 86. eluaasta, siis hakkasid ilmnema salakavala haiguse tunnused. Elu dementsusega oli talle ning tema perele raske. Luile oli kuni lõpuni oma pere keskel, kes tema eest hoolitsesid ja temast väga hoolisid. Luile lahkus meie hulgast 28. oktoobril. Teda jäävad mälestama ja igatsema tütar Rutti perega.

Ikka mõtetes tulen su juurde, lindude laulus kuulen su häält. Koduõuelt otsin su jälgi, trepiastmel ootama jään.

Lapselaps MERILIN KIRBITS

Jäljed jäid järele

Rita Aaderi (9. aprill 1947 – 21. oktoober 2020) lahkumine pani mõtlema inimese elu, tegevuse ja sellest ühiskonda jäävate jälgede üle.

Riita sündis Otepää-mail Kassiratta külas, õppis Otepääl ja lõpetas Rápina Aianduskooli, sellest ka tema kustumatu huvi aiandustegevuse suhtes, ilu ja looduse armastus.

Ta töötas Otepää aiandis, oli energiline sovhoosis, nii et Uno Pullerits võis südamerahus öelda: „Kui Riita on kohal, jookseb töö nagu õlitatult.“

Riita ei jäänud kõrvale aianduspoe loomisest, käigushoidmisest ega arendamisest. Ta oli nii aktiivne, et jõudis toetada Nuustaku segarahvatantsurühma loomist 1987. aastal.

Riita Aader vedas paarkümmend aastat Otepää Naisseltsi, kust tulid ideed perepäevade korraldamiseks, laatade, aasta ema ja isa valimiseks. Ta aitas suurperesid, tegeles lastekodu laste ellusuunamisega.

Temalt sai nii mõnigi häid nõuandeid, sõbralikku abi ja lohutust elu keerdkäikudest väljatulemiseks.

Elu viimastel aastatel oli Riita tegev Anni butiigis, ta aitas 1990-ndatel Otepää Lihatööstust, tagas ka aianduspoe kestmise aastateks.

Omavalitsuses ei jäänud märkamata Riita Aaderi teotahe, aktiivne suhtlus- ja tegevusring. Ta sai 2012. aastal Otepää aukodaniku nime-tuse ja 2009. aastal Otepää medali.

Riita Aaderi tegevusest jäid Otepääle sügavad jäljed.

Kallis Riita – oleme sulle tänulikud koos elatud aastate eest. Olgu kodukoha muld sulle kerge.

Otepäälaste nimel
MAIE NIIT

Üks mälestus kaunis ja puha, on mälestus Sinust me jaoks, see eal ei muutu tuhaks, ei eal me südamest kao...

Mälestame Otepää Naisseltsi asutajat ja kauaaegset esinaist

RIITA AADERIT

Sügav kaastunne tütre perele.

Otepää Naisselts

Mälestame segarühm Nuustaku ühte loojat

RIITA AADERIT

Avaldame kaastunnet Tiiele ja Antsule perega kalli ema, ämma ja vanaema surma puhul.

Segarahvatantsurühm Nuustaku endised ja praegused tantsijad

Tunde tasa lõob aegade kell, jääb alles mälestus hea ja hell.

Südamluk kaastunne Mallisele kalli

EMA

surma puhul

Otepää AMS kangakudujad

Seal, kus sulgub eluraamat, algab mälestuste maa.

Südamluk kaastunne Tiie Jaanistele

EMA

kaotuse puhul.

Otepää Gümnaasium

Kaotus on valus mälestus jääb...

Südamluk kaastunne Tiiele, Aitale ja Ennule perelega kalli

RIITA AADERI

kaotuse puhul.

Anu, Asta, Aino, Mare ja Arne

Kui seisma jääb aeg, algab mälestuste tee...

RIITA AADER

Siiras kaastunne Sulle, Asta perega, kalli õe ja tütar Tiiele perega emakese lahkumise puhul.

Klassikaaslased Otepää KK 36. lennust

Südamluk kaastunne Tiie Jaaniste perele ja kõigile omastele

RIITA AADERI

kaotuse puhul.

Otepää Kultuurikeskused kollektiiv

Sügav kaastunne Tiiele perega kalli ema

RIITA AADER´i

kaotuse puhul.

Anni Butiigi pere

Südamluk kaastunne Ruttile perega ema, ämma, vanaema

LUILE MUL

kaotuse puhul.

Lehte, Mairi, Marit, Janel

Pikaaegset koostööpartnerit ja paljude ettevõtmiste algatajat

RIITA AADER`it

leinab

Otepää Lihatööstus Edgar OÜ

Mälestame sõbralikku naabrit

LUILE MULDA

Südamluk kaastunne omastele.

Perekond Jõe

Südamluk kaastunne Merilini perele ja kõigile omastele

LUILE MUL

kaotuse puhul.

Otepää Kultuurikeskused kollektiiv

Siiras kaastunne Tiiele kalli

EMA

kaotuse puhul.

Perekond Kaur

Mälestame toredat naabrinaist. Avaldame siirast kaastunnet omastele kalli

RIITA AADERI

kaotuse puhul.

Aivo, Kaire, Vello, Asta

Südamluk kaastunne Alarile, Mallisele ja Rainerile perelega armsa ema, ämma, vanaema ja vanavanaema

VIRVE SAARE

kaotuse puhul.

Naabrid Öödrelt

Ütleme Sulle, et Sina vaid kuuleks, puhugu und Sulle kodu ja tuuled...

VIRVE SAAR

Mälestame kurbuses kauaaegset peresõpra ja naabrit, avaldame siirast kaastunnet tütardele ja poegadele perelega.

Tõutsi talu järeltulijad

Mälestame asutajaliiget ja head kolleegi

RIITA AADERIT

ja avaldame kaastunnet lähedastele.

MTÜ Otepää Kinnaspunkti kollektiiv

Jana, Tiie, Ants ja Antti. Sügav kaastunne kalli ema, vanaema ja ämma

RIITA AADERI

kaotuse puhul.

Merike perega

Avaldame kaastunnet Toomasele ja Kasparile kalli

EMA ja vanaema

kaotuse puhul.

Lemmik Mees OÜ kollektiiv

Mälestame kauaaegset naabrinaist

RIITA AADER'it

ning tunneme kaasa lähedastele.

Ilse, Kuido, Milvi, Enu, Sirje ja Anu

Südamluk kaastunne lähedastele ja omastele Otepää Aukodaniku

RIITA AADERI

lahkumise puhul.

Otepää Vallavolikogu Otepää Vallavalitsus

Südamluk kaastunne Tiiele ja Antsule lastega kalli ema, vanaema ja ämma

RIITA AADERi

kaotuse puhul.

Pille ja Peeter

Südamluk kaastunne Tiiele ema

RIITA AADER´i

surma puhul.

Külli, Merle, Piret, Raina

Südamluk kaastunne Tiiele ja Antsule perega armsa ema, ämma ja vanaema

RIITA AADERI

surma puhul.

Kaire ja Kaupo

Avaldame kaastunnet Tiiele perega kalli ema, ämma ja vanaema

RIITA AADERI

surma puhul.

OG klassiõpetajad

Tuul puude ladvus tasa kiigub, me vaikes leinas langetame pea...

Avaldame siirast kaastunnet perekond Kirbits´ale kalli ema, vanaema, ämma

LUILE MUL

kaotuse puhul.

Jana, Mailis, Kadri, Crissy, Kaisa, Triin, Ilmo

Üks pikk eluraamat on sulgunud.

Südamluk kaastunne Rutti Kirbitsa perekonnale kalli

LUILE MULLA

kaotuse puhul.

Perek. Saan

Jäi tühjaks koolituba ja kooliõu, veel kaua heliseb seal mälestuste kaja...

LUILE MUL
1928 - 2020

Mälestame Vana-Otepää algkooli viimast direktorit ja õpetajat.

Tänuhlikud õpilased Vana-Otepää koolist

Ükskord, ükskord muutun mullaks, ükskord sõmerliivaks saan. Muutun kullerkupukullaks, kanarbikuks nõmmemaal. {Lehte Hainsalu}

Südamluk kaastunne Mallisele kalli

EMA

surma puhul.

Otepää AMS juhatus

Südames on püsiv kodu

Avaldame kaastunnet Tiie Jaanistele ja perele kalli ema

RIITA AADER´i

lahkumise puhul.

Olev ja Ilme

Tuul nii tasa puude ladvus liigub, linnud unelaulu laulavad...

Sügav kaastunne Tiie Jaanistele perega kalli ema

RIITA AADER

kaotuse puhul.

Sinu õpilased aastatel 2014-2017 ja lapsevanemad

Kui seisma jääb aeg, algab mälestuste tee...

RIITA AADER

Siiras kaastunne Sulle, Asta perega, kalli õe ja tütar Tiiele perega emakese lahkumise puhul.

Klassikaaslased Otepää KK 36. lennust

Väljapääs lähisuhtevägivallast on telefonikõne kaugusel

„Lähisuhtevägivald on üks kõige varjatum vägivalda liik, sest see toimub koduseinte vahel. Kohas, mis peaks olema kõige turvalisem paik üldse,“ räägib sotsiaalkindlustusameti Valgamaa ohvriabitöötaja Sirje Sillamägi-Tamm. „Vaimset vägivalda, ja seda mis inimese hinges toimub, on veel raskem tuvastada, kui inimene sellest ise ei räägi.“ Ometi on sellest kõigest väljapääs. See on telefonikõne kaugusel.

Tänavale kodudes toimuv välja ei paisata ja mõnele kõrvalseisjale võibki jääda mulje, et miks vägivallast küll nii palju räägitakse. Mida saab lugeda hoiatavateks märkideks kooselus?

Kindlaid märke on keeruline välja tuua. Sageli on vägivald kombinatsioon erinevatest vägivallaliikidest. Vägivald võib olla vaimne, füüsiline, seksuaalne ja majanduslik. Näiteks majandusliku vägivalda korral on naine rahaliselt täielikult mehes sõltuv, mees töötab, naine hoolitseb laste ja kodu eest ning kui tekib soov tööle minna, leiab mees erinevad põhjused, miks naine seda tegema ei peaks. Hiljem lisandub kontrolli kulutuste üle, täpne aruandlus miks, kuhu ja palju kulutati. On olnud juhtumeid, kus naine on pidanud ka bussipileti alles hoidma.

Kui suhtesse on lisandunud füüsiline vägivald, siis peaks ikka kohe abi järele vaatama. Mõnikord püüavad naised füüsilist vägivalda ka pisendada, et „ega ta ikka nii kõvasti ka ei löönud“ või „ainult üks kord on löönud“. Ka üks kord lüüa on juba väga palju.

Vaimset vägivalda on ilmselt kõige raskem ära tunda ja ka tõendada ning seetõttu kannatatakse seda ka kõige kauem. Esialgu väiksenä tunduvad solvangud võivad muutuda alavääristavateks, hirmu tekitavateks, ähvardavateks ja kui see toimub päevast päeva, siis võivad peal olla väga tõsised tagajärjed nii tervisele kui toimetulekule. Kindlasti on vajalik rääkida ka seksuaalsest vägivallast. Sellest rääkimine on väga isiklik teema ja sageli ei julgeta seda teha. Seksuaalvahekord peab olema alati vaba valik: kui partner ütleb „ei“, siis nii on.

Elades vägivaldses suhtes ei pruugi ohver sellest ise arugi saada. Sageli suudab väärkohtleja ohvrit veenda, et ta ise ongi kõiges süüdi. Süüdi näiteks selles, et mees kaotas kontrolli ja lõi naist, süüdi selles, et mees joob, süüdi selles, et mees kaotas töö...

Kuidas ja kuhu abi saamiseks pöörduda?

Ohvriabisse pöördumiseks ei ole vaja suunamist ega saatekirja. Kui oled langenud kuriteo ohvriks, oled kogenud vägivalda, hoolimatust või halba kohtlemist, on võimalik pöörduda ohvriabisse. Ööpäevaringselt saab helistada tasuta ohvriabi kriisitelefoni 116 006, kus nõustatakse eesti, vene ning inglise keeles.

Sotsiaalkindlustusameti ohvriabitöötaja vastuvõtule saab pöörduda ka otse, Valgas aadressil Transpordi tn 1 (hiljem politseimajas Puiestee tn 4) või helistades tööpäeval ohvriabitöötaja telefonile 521 80188. Abi võivad küsida ka sugulased, naabrid, töökaaslased, sõbrad, kui nad on mures oma lähedaste pärast. Ohvriabisse pöördudes saab jääda anonüümseks. Konfidentsiaalsus on tagatud igal juhul, alati räägitakse pöördujaga läbi, keda kaasatakse ja kas ta nõustub sellega. Kui tegemist on otsese ohuga kellegi tervisele ja elule, peame reageerima koheselt ja info edastama 112 ning siis läbirääkimisteks aega ei ole.

Ohvriabitöötaja pakub emotsionaalset tuge, me kuulame abivajaja ära, jagame talle informatsiooni abi saamise võimaluste kohta ja juhendame suhtlemisel teiste vajalike asutustega. Vajadusel saame pakkuda psühholoogilist nõustamist kas ohvriabi või naiste tugikeskuse

kaudu ning juriidilist nõustamist naiste tugikeskuse kaudu.

Kuidas saab abivajaja ise ennast aidata?

Suur samm on julgus kokku võtta ja teha see esimene kõne Sotsiaalkindlustusameti Valgamaa ohvriabitöötajale või ohvriabi kriisitelefoni 116 006. See on sageli kõige raskem. Helistamisega ei kaasne mingisuguseid kohustusi, et peab kohe lahku kolima või lastekaitse võtab lapsed ära. Esialgu saab vestelda ja arutada, kuidas edasi ja mida silmas pidada, et ennast suhtes turvalisena tunda. Väga oluline on saada teadmine abisaamise võimaluste kohta ja et keegi tõesti on valmis aitama.

Mida saate soovitada kõrvalseisjale ehk vägivalda tunnistajale?

Varasemalt laialt levinud müüt, et peres toimuv on pere siseasi, on visa kaduma. Väga oluline on märgata ja reageerida. Kui ikka naaberkorteris naine karjub appi ja lapsed nutavad, siis tuleb helistada 112 ja info juhtunu kohta edasi anda. On juhtumeid, kus suures kortermajas elanud peres on aastaid kannatud lähisuhtevägivalda, kuid politseisse pole saabunud selle kohta ühtegi teadet.

On läbi viidud erinevaid teavituskampaniaid vägivallast väljatulemise toetamiseks. Kas neist on abi olnud?

See on tegelikult väga positiivne, et meedia kajastab lugusid vägivallast ja sellega kaasnevast, ja just edulugusid, kuidas sellest on välja tulnud. See julgustab ja motiveerib abi otsima ning seeläbi jõuab inimesteni ka info, kuhu ja kellele teatada perevægivallast. Sageli ütlevad meieni jõudnud vägivalda ohvrid, et oleks nad varem teadnud, millised on võimalused abi saamiseks, oleks nad juba ammu selle sammu ette võtnud. Samas on veel palju teavitustööd teha, et info oleks olemas kõigil, kes seda vajavad.

Kas abi saanud inimene on valmis uut elu alustama? Kas ta pigem pöördub tagasi või läheb edasi?

Võimalikud on mõlemad variandid. Pööratakse tagasi soovides partnerile veel üks võimalus anda, kuid nüüd on olemas teadlikkus abisaamise võimalustest ja sellest, et keegi tõesti aitab. Väidetavalt tuleb naine mehe juurest ära kaheksa korda, enne kui ta viimaks päriselt lahku. Meie oleme alati valmis aitama, kui naine ise selleks valmis on, olgu see esimene, seitsmes või kaheksas kord.

Sageli on aga ka nii, et juhtum jõuab ohvriabisse siis, kui juba ongi kindel soov vägivaldne suhe lõpetada ja siis saame pakkuda abi, toetust ja nõustamist, kuidas seda turvaliselt teha.

Just turvalisus on oluline, sest vägivaldsest suhtest väljumine on pikk teekond ja suhte lõpp ei tähenda alati vägivalda lõppu. See võib jätkuda ähvarduste ja ahistamisena, aga ka sellega on võimalik hakkama saada ja lõpuks saab elu ikkagi ilma vägivallata jätkuda.

Lähisuhtevägivald on tegelikult palju enam kui naiste vastu suunatud vägivalda...

Lähisuhtevägivalda ohvrid on valdavas osas küll naised, kuid ka mehed võivad olla ohvrid ja nendel on samasugune õigus ja võimalus abi saada.

Väga tõsine teema on täiskasvanud laste vägivald oma eakate vanemate vastu. See põlvkond kasvas üles ühiskonnas, milles peresiseseid küsimusi tajuti eraasjana ja kus panustati perekondlikule lojaalsusele ja solidaarsusele. Sageli on seal üheks tõsiseks teguriks alkoholi liigtarbimine, kuid saame rääkida ka hooletusse jätmisest: ei osteta ravimeid, toitu, hügieenitarbeid, või on

tuba kütmata. Märgates sellist olukorda, on kohe vajalik sellest teada anda, sest sageli puudub abivajajal võimalus helistamiseks ja ka ei taheta seda teha, sest väärkohtlev täiskasvanud laps võib olla ainukeseks lähedaseks inimeseks eaka elus.

Alaerialised lapsed vägivaldses kooselus on väga valus teema. Kõigil isikutel on kohustus teatada abivajavast või hädaohus olevast lapsest. Lastel endal puudub oskus või võimalus endale abi kutsuda ja selleks peame meie, täiskasvanud, märkama ja reageerima. Lapsed on ohvrid juba siis, kui nad näevad pealt peres toimuvat vägivalda. Sageli võtavad nad sellised peremuutused enda täiskasvanu ellu kaasa kui normaalsuse nende jaoks ja vägivald jätkub, olgu nad siis täiskasvanuna vägivallatseja või ohvri rollis. Laste väärkohtlemisest tuleb koheselt teavitada kohaliku omavalitsuse lastekaitsetöötajat, helistada lasteabitelefoni 116 111 või hädaolukorras 112.

Kellega teete koostööd?

Tugivõrgustik on päris suur ja hästi toimiv. Oluline ongi see, et juhtumite lahendamise võti peitub tugevas ja tõhusas koostöös, millesse on kaasatud ohvriabi, politsei, Valgamaa Naiste Tugikeskus, kohalik omavalitsus, lastekaitse, juristid, prokurörid ja vajadusel muud osapooled. Turvalisuse tagamisel teeme tihedat koostööd politseiga.

Mis aitab aitajal endal vastu pidada?

Väga harva saame me kirjalikult tänu või tulla isiklikult tänama ja me tegelikult sellisel kujul me ei ootagi seda. Me

näeme tänu näiteks tänaval – üks pilk, naeratus, juuksed soengus, selg sirge... Kui pool aastat tagasi tuli minu kabinetti naine, kes ei julgenud mulle otsagi vaadata ja ainult nuttis ning nüüd tänaval kohtudes on ta justkui särama lõõnud,

siis on sõnadetagi selge, et me oleme koos saanud midagi ära teha. Eks need meie klientide lood on ikka ka väljaspool tööaega koguaeg meiega koos ja märgates neid pisikesi positiivseid muutusi on ikka väga hea tunne.

MIS ON OHVRIABI KRIISITELEFON?

Ohvriabi kriisitelefoni 116006 pakutakse sulle ööpäevaringset kriisinõustamist ja jagatakse informatsiooni ohvri õigustest ja abistavatest süsteemidest. Lisaks tagatakse sulle, et saadud informatsioon jõuaks vastavatele abiandvatele spetsialistidele.

KELLELE ON OHVRIABI KRIISITELEFON MÕELDUD?

Ohvriabi kriisitelefoni on mõeldud Sulle, kui:

- oled langenud süüteohvriks;
- oled langenud hooletuse või halva kohtlemise ohvriks;
- oled langenud füüsilise, vaimse, seksuaalse või majandusliku vägivalda ohvriks;
- oled kaotanud kuriteo või õnnetusjuhtumi tagajärjel enda lähedase;
- soovid teatada kellegi teise ohvriks langemisest 116006 numbrile helistamine on Sulle tasuta ja soovi korral võid jääda anonüümseks. Sind nõustatakse eesti, vene ja inglise keeles. Kui Sa ei soovi või ei saa helistada, siis aitame. Sind ööpäevaringselt ja kolmes keeles ka veebivestluse teel www.palunabi.ee/kriisitelefoni-116006.

Vägivallast loobumise tugiliin 660 6077

Nõustajaga saab suhelda ka e-posti teel tugiliin@sotsiaalkindlustusamet.ee. Nõu saab küsida tööpäeviti kella 10-16 ning abi osutatakse eesti, vene ja inglise keeles. Lisainfot leiab sotsiaalkindlustusameti kodulehelt www.sotsiaalkindlustusamet.ee/et/ohvriabi-ennetustoo/tugi-vagivallast-loobumiseks.

OLULISED KONTAKTID:

Sotsiaalkindlustusameti Valgamaa ohvriabitöötaja Sirje Sillamägi-Tamm 521 8088.
Ohvriabi kriisitelefoni 116 006 24 h
Valgamaa naiste tugikeskus 5303 2544 24 h
Lasteabitelefoni 116 111 24 h
Lisainfot ohvriabi kodulehelt www.palunabi.ee

Lõuna prefektuuri Kagu politseijaoskonna Valga piirkonnapolitseinik Marek Käis, kes on ühtlasi ka lähisuhtevägivalla ekspertgrupi MARAC Valga grupi juhataja, puutub lähisuhtevägivalla probleemistikuga tõenäoliselt kokku sagedamini kui iga teine politseiametnik.

Ohvriabisüsteem teeb tihedat koostööd politseiga ning töö vägivaldaohvritega ongi tegelikult paljude teiste ülesannete kõrval suur osa piirkonnapolitseinik Marek Käisi igapäevast tööst – tuleb vastata abivajajate kõnedele, reageerida väljakutsetele, lahendada vägivaldsed olukorrad ja tegelda ka tagajärgedega. Suur osa on ennetusel ning selgitustööl.

„Olen lähisuhtevägivalla probleemidest rohkem teadlik just selle tõttu, et olen MARAC (Multi-Agency Risk Assessment Conference – toim.) koostöövõrgustiku Valga grupi juhataja selle loomisest alates. Selle eesmärk lahendada riskiperede või -isikute probleeme koostöö meetodil,“ selgitab Käis ja lisab, et võrgustikku veame koos ohvriabiga ning kaasatud on riskiperedega vahetult kokku puutuvad spetsialistid, sh kohaliku omavalitsuse sotsiaal- ja lastekaitsetöötajad, politseiametnikud, naiste tugikeskuse töötajad, tervishoiutöötajad ning teised spetsialistid.

„Ohvrit või abivajajat aidatakse nii, et saame ümarlauana kokku, koosolekul teeme plaani konkreetse juhtumi kaupa, kus iga tugispetsialist saab ülesande. Ja nii me püüame muuta olukorda selle inimese jaoks paremaks. Mingis etapis me kaasame koosolekutele sündmustes osalenud isikud. Abi anda on Käisi sõnul teinekord raske. „Inimene peab seda ise tahma ja sellega nõustuma. Aga sageli on vägivalda ohver ebakindel, ära hirmutatud ja umbusklik. Ta ei usu, et saab reaalselt abi. Teine tahk asja juures on see, et me võimegi saavuta ideaalse koostöö: saame psühholoogi, nõustaja, saame inimesele uue elamispinna – ja ta on kuu pärast tagasi oma ebatavalises kodus. Sest ta teeb sellise valiku“.

Et Valga maakonnas tervikuna vägivaldajuhtumeid rohkem oleks kui mujal Eestis, seda Käis öelda ei saa. „Ma ei ütleks nii. Saame võrrelda teatud perioode ja ka need numbrid on suhtelised. Kui ka juhtumite arva on kasvanud, võib põhjus olla see, et mitte vägivalda ei ole rohkem, vaid et sellest teatakse rohkem. Ja see on positiivne.“

Vägivaldse suhte kohta on liikvel palju eelarvamusi. Näiteks eeldatakse, et seda leidub rohkem maapiirkondades ja on pigem probleemiks teatud rahvusest või vaesemast ühiskonnakihist inimeste seas, tegelikult pole vahet, kas elad maal või linnas, loevad ikkagi inimesed ise.. Selleks, et vägivallatseta, ei pea olema tingimata allakäinud, vaesuses elav ja töötu või alkohoolik – on saadud jalg ukse vahele ka

seal, kus keegi ei eeldakski koduvägivalda olemasolu. Need on olnud rasked protsessid, kuid tulemusi on saadud ja on sellest ka välja tulnud“.

Käisi sõnul leidub suhtevägivalda kõigis ringkondades ja õnneks on hakatud sellest rohkem rääkima ning sellega avalikkuse ette tulema. See on vajalik, sest üks asi, mis aitab piire seada ongi seesama: hirmul avalikuks tuleku ja ühiskonna hukkamõistu ees on teinekord suur jõud.

Sageli näeb lähisuhtevägivalla puhul korduvaid meetreid: vägivalda tsüklilisus, sõltuvussuhe, iseseisvuse puudumine kooselus, madal enesehinnang ning palju muud. Seda saab muuta vaid siis, kui ebaterves suhtes olev täiskasvanu seda ise soovib. „Kui aga peres on lapsed, siis nemad on meie prioriteet, sest kui õigel ajal aidata ei saa, siis need lapsed ongi suure tõenäosusega see järgmine põlvkond, kes võib samad käitumismustrid omaks võtta ja oma vanemate vigu kordama jääda. Nad on näinud kodust vägivalda ja võtavad seda loomulikkuna.“

Lähisuhtevägivalla all kannatanul on võimalik oma eraelu ja muude isikuõiguste kaitseks kohaldada lähenemiskeeldu. Kaitset vajav isik võib muu hulgas nõuda kahju tekitaja teisele isikule lähenemise keelamist, eluaseme kasutamise või suhtlemise reguleerimist või muude sarnaste abinõude rakendamist. Seda aga Käisi sõnul sageli ei teata. „Kui saame füüsilise vägivalda seljatatud, siis vaimsega on juba keerulisem. Mõni vaimse terrori juhtum on nagu filmis: vägivallatseja küll kolib välja, samas on kogu aeg kohal, ta mõtleb iga oma sammu läbi ja leiab võimaluse lähedal viibida. Näiteks sõidab rattaga mööda, pörkab poes kokku, saadab sõnumeid. Politsei poolt oleme alustanud menetlusi ka ahistava jälitamise osas, ning selle pinnalt saab kohaldanud lähenemiskeeldu ja muid meetmeid.

Mida kaaskodanikud saavad teha? „Kõige esimene asi, et ei vaata mööda, kui märkate abivajajat. Kui on kahtlus, rääkige ja küsige. Teinekord on vaja vaid veidi toetust, et inimene saaks abi või julgeks abi küsida. Kindlasti tuleb teatada abivajavast lapsest.“ Käisi sõnul on juba küllalt juhtumeid, kus naabrid helistavad või hoopis keegi kolmas isik tuleb rääkima. „Umbusku on palju, kuid mina julgustaks küll -kui on kahtlus, et keegi kannatab vägivalda all, tule räägi või teata kuidagi teisiti. Võib olla oled just Sina see, kes kellegi elu paremaks muudab“